

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Singurătatea și comuniunea

A trecut Postul Mare, au trecut și Sfintele Paști, răstimp în care situația ne-a obligat să fim singuri. Epidemia de *coronavirus* ne-a determinat să păstrăm *distanța socială* și să ne ferim de Covid-19. Am încercat pe cât ne-a fost cu putință să nu ne îndepărtăm de cei dragi și să nu cădem în depresie.

Dacă e să fim obiectivi, vom recunoaște că, totuși, această perioadă, cu toată efortul nostru, ne-a marcat și că tare dorim să-i putem reîntâlni față către față pe credincioșii noștri și pe toți cei dragi. Așteptăm cu nerăbdare să se diminueze pandemia și să aibă credincioșii acces în biserică.

La modul ideal, singurătatea poate avea și un rol pozitiv. Numai că noi nu suntem întotdeauna la înălțimea duhovnicească de a gusta binefacerile însingurării. Avva Ruf a fost întrebat: „Ce este liniștea? Și care este folosul ei? Iar bătrânul i-a zis: liniștea este a sta în chilie cu frica și cunoștința lui Dumnezeu, ferindu-te de pomenirea de rău și de cugetarea înaltă. Acest fel de liniște fiind născător de toate faptele bune, ne păzește de săgețile vrăjmașului cele înfocate, nelăsându-ne să fim răniți de ele”¹. De fapt, Însuși Mântuitorul căuta clipe de liniște în singurătate. După prima înmulțire a pâinilor, citim că „dând drumul mulțimilor, S-a suit în munte, ca să se roage singur” (Matei 14, 23). Ba chiar și ucenicilor le-a dat acest sfat: „El le-a zis: Veniți voi înșivă de o parte, în loc pustiu, și odihniți-vă puțin. Căci mulți erau care veneau și mulți care se duceau și nu mai aveau timp nici să mănânce” (Marcu 6, 31).

Modul pozitiv de funcționare al singurătății ni-l descoperă și unul din clasicii literaturii noastre: „Când, în singurătate, începi să te ascuți pe tine singur, și să cobori în marea taină, în tine însuși, să-ți dai seama că ești ca o ființă separată de tot restul lumii, dar cu care iei clipă de clipă contact, nu mai poți dubita în existența Creatorului, nici să crezi în nimicirea ta totală prin moarte. Se pun în față ta două mistere, care sunt însă două realități: unul ești tu, mărginit și parcă totuși inepuizabil ca obiect de cercetat și cunoscut; și altul e nemărginit; Ființa Supremă, pe care dacă ai studia-o și ai încerca să o cunoști rânduri de veșnicii, nu vei putea epuiza niciodată suprema realitatea”².

Acesta este modul pozitiv de a te folosi de singurătate. Dacă încă nu ai niște repere duhovnicești, poți derapa în depresie. Noi nădăjduim că în momentul în care restricțiile se vor încheia, oamenii care-și pun problema spirituală cu seriozitate cu mai multă râvnă vor căuta biserica și se vor preocupa de comuniunea liturgică.

În Biserică se creează o emulație duhovnicească, de aceea Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă „să luăm seama unul altuia, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune, fără să părăsim Biserica noastră, precum le este obiceiul unora, ci îndemnători făcându-ne” (Evrei 10, 24-25).

În biserică, sufletul își găsește liniștea și se încarcă de iubire față de ceilalți, căci spune Sfântul Vasile cel Mare: „cine, oare, mai poate fi socotit vrăjmaș al altuia, atunci când își unește glasul la un loc cu el, pentru a da laolaltă laudă lui Dumnezeu? Psalmodia aduce cu sine tot ce poate fi mai bun: iubirea, făcând din tovarășia laolaltă a glasului un fel de trăsura de unire între oameni, aducând pe credincioși laolaltă într-un singur glas de cor, psalmul este alungătorul demonilor, aducătorul ajutorului îngeresc”³.

Sfântul Pavel, referindu-se la importanța comuniunii liturgice, zice: „Paharul binecuvântării, pe care-l binecuvântăm, nu este, oare, împărțirea cu sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărțirea cu trupul lui Hristos? Căci o pâine, un trup suntem cei mulți, căci toți ne împărțim dintr-o pâine” (1 Corinteni 10, 16-17).

Comuniunea perfectă o stabilim la Sfânta Liturghie. Primii creștini numeau prima parte a Liturghiei „synaxis” sau „adunare”. „Este foarte important să realizăm că această «adunare», venirea împreună a multora care devin un trup, este într-adevăr începutul sau chiar însăși condiția Liturghiei – rugăciunea comună a Bisericii”⁴.

Noi sperăm că dorința creștinilor de a se aduna la Biserică să nu fie slăbită de această perioadă de pandemie ci, din contră, ea să devină mai puternică. Gândirea seculară, care-i influențează pe unii oameni, ne rugăm Domnului să fie depășită.

În „Explicarea Dumnezeieștii Liturghii”, Părintele Stefanos Anagnostopoulos ni-l pune în față pe Domnul Costes, om necredincios, care mergând la rudeniile sale dintr-un sat în ziua de Crăciun, efectiv L-a văzut la Sfânta Liturghie pe Hristos euharistic⁵.

Ne rugăm lui Dumnezeu ca această perioadă de încercare să treacă, pandemia să se termine, iar dumnezeoasă în număr și mai mare să puteți veni la biserică. Hristos a înviat!

¹ Patericul, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 1990, p. 205.

² Ion Agârbiceanu, Fața de lumină a creștinismului, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2006, p. 39.

³ Psaltirea, E.I.B.M.B.O.R., București, 1981, p. 6.

⁴ Pr. Alexander Schmemmann, Liturghie și viață, Editura Basilica, București, 2014, p. 73.

⁵ Protopresbiter Stefanos Anagnostopoulos, Explicarea Dumnezeieștii Liturghii, Editura Bizantină, București, 2005, p. 447.

DIN SUMAR:

- Paternitatea, chipul cel mai specific al lui Dumnezeu – † **BENEDICT BISTRITĂNUL**.....(p. 3)
- Implicarea Bisericii în comunitățile rome – **DARIUS ECHIM**.....(p. 4)
- Mistică și jertfelnicie – **DR. EUGEN-ADRIAN TRUȚĂ**.....(p. 5)
- Horea Bădescu - Moment aniversar – **PR. DR. GAVRIL VÂRVA**.....(p. 2)
- Sfântul Andrei Șaguna și bihoreanul Emanoil Gojdu – **PR. DR. GRIGORE LINUL**.....(p. 7)
- Educația online din perspectiva orei de religie – **PROF. IONIȚA TIMIȘ**.....(p. 8)
- Jurnal, octombrie 1996
- continuare – **DR. NICOLETA PĂLIMARU**.....(p. 12)

Anunțuri și Comunicate

Noi contribuții la ajutorul social-filantropic oferit de Patriarhia Română celor afectați de pandemie

Patriarhia Română continuă ampla acțiune caritabilă dedicată celor afectați de pandemie, oferind ajutor concret și diversificat la nivel de parohii și eparhii, în mod special persoanelor vârstnice și sărace, bolnave sau cu dizabilități, celor aflați temporar în izolare sau în carantină.

Prin implicarea directă a centrelor eparhiale, protopopiate-lor, parohiilor și mănăstirilor din Biserica Ortodoxă Română, în perioada 20 aprilie – 27 aprilie 2020, a fost oferit un ajutor financiar și material în cuantum de încă 2.278.396 lei.

Rezultatul ajutorului concret oferit până în prezent la nivelul întregii Patriarhii, în cuantum de 14.876.474 lei, reflectă realismul creștin, solidaritatea și generozitatea clerului și credincioșilor Bisericii Ortodoxe Române, care rămâne instituția cea mai eficient implicată în sfera social-filantropică din România.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

*

Anunț privind examenul de capacitate preotească Cluj-Napoca, sesiunea mai 2020

Examenul va avea loc în data de 26 mai 2020, ora 8:00. Candidații care nu și-au depus dosarul în luna martie se vor mai putea înscrie în perioada 15-25 mai 2020.

Acte necesare pentru înscriere:

- Cerere către IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei;
- Copia actelor de studii (Foaia matricolă și Diploma de licență);
- Curriculum vitae;
- Recomandarea Duhovnicului Facultății.

*

Lista parohiilor vacante pe luna mai 2020

27 aprilie 2020

Posturi clericale categoria examen:

1. Preot paroh la Parohia Sfântul Ioan Botezătorul Cluj-Napoca, Protopopiatul Cluj II, 5.000 suflete, categoria I urban.
2. Preot paroh la Parohia Câmpia Turzii V, Protopopiatul Turda, 1000 suflete, categoria a II – a urban.
3. Preot paroh la Parohia Jucu de Mijloc, Protopopiatul Cluj I, 1007 suflete, categoria I.
4. Preot paroh la Parohia Ocna Dej I, Protopopiatul Dej, 750 suflete, categoria a II-a.
5. Preot paroh la Parohia Ghinda, Protopopiatul Bistrița, 510 suflete, categoria a II-a.
6. Preot paroh la Parohia Târlișua, Protopopiatul Beclean, 1150 suflete, categoria I.

Posturi clericale categoria numire:

1. Preot paroh la Parohia Aghireș Sat, Protopopiatul Hue-din, 530 suflete, categoria a II-a.
2. Preot paroh la Parohia Valea Mare, Protopopiatul Năsăud, 220 suflete, categoria a III-a.

- Pentru posturile de la categoria examen se pot înscrie preoții cu vechime de cinci ani.

- Examenul se va desfășura după programa pentru parohiile de oraș.

- Pentru interviu se pot înscrie preoții cu vechime de cinci ani, precum și tinerii licențiați în teologie care au susținut examenul de capacitate. Interviul va consta în susținerea a trei probe orale: predică, cateheză și liturgică.

- Înscrierea candidaților va avea loc în perioada 4-26 mai 2020.

- Examenul și interviul vor avea loc vineri, 29 mai 2020, ora 8:00. În funcție de hotărârile autorităților din perioada următoare, această dată va putea fi modificată.

Icoana Maicii Domnului de la Nicula, în procesiune la Cluj-Napoca și Bistrița

Darius Echim

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului a organizat o procesiune cu Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Nicula, vineri, 24 aprilie 2020, la sărbătoarea Izvorului Tămăduirii, în cele două reședințe de județ ale eparhiei: Cluj-Napoca și Bistrița. Procesiunea a avut scopul de a oferi mângâiere sufletească bolnavilor care suferă în spitale sau la casele lor de pe urma noului coronavirus, de a-i întări pe medici, pe cei care muncesc în spitale și pe toți credincioșii.

Evenimentul s-a desfășurat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, cu sprijinul Poliției și Jandarmeriei Române și al autorităților locale.

În cântec de toacă și dangă de clopote, la ora 8:30, Icoana făcătoare de minuni a pornit de la Mănăstirea Nicula spre Cluj-Napoca, după ce exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Clujului, arhim. Dumitru Cobzaru, care a condus întreaga procesiune, a rostit Rugăciunea specială pentru încetarea pandemiei și o rugăciune către Maica Domnului.

Icoana a fost purtată în procesiune, într-o mașină, în spațiul deschis din spate, în municipiile Cluj-Napoca, în intervalul orar 10:00-12:00, și Bistrița, în intervalul orar 15:00-17:00, mergând fără oprire în zona spitalelor și a principalelor biserici. Pe tot parcursul traseului, clericii au rostit rugăciuni către Maica Domnului pentru izbăvirea de boală și încetarea pandemiei de COVID-19.

La Cluj-Napoca, după ce a parcurs traseul prin oraș, icoana a înconjurat Catedrala Mitropolitană și a făcut un singur popas la Mănăstirea dujeană „Sfânta Elisabeta”, unde a fost întâmpinată de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei și Preasfințitul Părinte Episcop Vasile. Mitropolitul Andrei a citit rugăciunea de la Acatistul Acoperământului Maicii Domnului și rugăciunea specială pentru încetarea noii pandemii. Totodată, a rostit și un cuvânt duhovnicesc. „Este arhicunoscut faptul că Maica Domnului de la Nicula a intervenit în momentele cele mai grele pentru poporul nostru. Atunci, la vremuri de cumpănă, a lăcrimat și apoi, an după

an, credincioșii noștri au apelat la ajutorul ei în toate necazurile. [...] Fie ca rugăciunile Maicii Domnului să aibă trecere la Domnul Hristos, iar El să înlăture această pandemie care este prezentă în România și în toată lumea. Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ai milă de noi! Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, acoperă-ne cu preasfântul tău Acoperământ! Amin”, a spus ÎPS Andrei.

Apoi, convoiul restrâns, format din 3 mașini, s-a îndreptat spre Bistrița, străbătând orașele Gherla, Dej și Beclean, precum și localitățile de tranzit prevăzute în traseul procesiunii.

Clericii, credincioșii, personalul medical, pacienții și cei interesați au urmărit întreaga procesiune, cu respectarea regulilor impuse de autorități, de la ferestre, din fața caselor,

sau din locurile unde s-au aflat în momentul respectiv, rugându-se Maicii Domnului.

Vizibil emoționați, mulți oameni, unii dintre ei cu lacrimi în ochi, au îngenunchiat, pe stradă, în fața icoanei.

„Prin acest gest, Arhiepiscopia Clujului vrea să-i asigure pe toți de întreaga solidaritate sufletească, de rugăciunile ierarhilor și ale preoților pentru tot sufletul creștinesc cel necăjit și întristat și mai ales de binefăcătoarea mijlocire a Sfintei Fecioare, prin icoana sa făcătoare de minuni, care aduce mângâiere în credință și întărire în nădejde”, conform preotului Bogdan Ivanov, consilier eparhial și purtător de cuvânt al Arhiepiscopiei.

Istoricul icoanei¹

Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Nicula, la care vin an de an zeci de mii de pelerini, a fost pictată în anul 1681 de preotul ortodox Luca din Iclod. Icoana a fost cumpărată de nobilul român Ioan Cupșa, care a donat-o bisericii din Nicula. În anul 1699 aceasta a lăcrimat vreme de trei săptămâni, între 15 februarie și 12 martie², iar de atunci continuă să facă minuni, să tămăduiască boli și să aducă alinare și mângâiere tuturor celor care o cercetează.

Printre mulțimile de oameni, Izvoarele istorice consemnează douăzeci și opt de martori³ care au văzut icoana plângând și au depus mărturia lor cu declarație și semnătură,

printre aceștia numărându-se nobili români și maghiari, simpli țărani, ofițeri imperiali, soldați, preotul satului nicula, Mihail Popa, și contele Sigismund Kornis, guvernatorul Transilvaniei din acea vreme.

Din cauza pericolului străin și a celor ce o râvneau, în perioada anilor 1714-1782, icoana a fost îngropată în pământ. Din 1948 până la 30 ianuarie 1962 a fost din nou ascunsă, fiind regăsită de către starețul din acea vreme, vrednicul de pomenire arhim. Serafim Măciucă, în locul numit Lunca Boșului, unde a stat ascunsă vreme de paisprezece ani. Sfânta icoană a fost zidită în geamul casei unui credincios⁴. După ce a fost găsită a stat în mănăstire doar câteva ore pentru că a fost ridicată de organele comuniste de securitate și transportată la Cluj, la sediul Arhiepiscopiei ortodoxe.

După un proces amplu de restaurare, executat între anii 1990-1991, care i-a redat frumusețea și strălucirea inițială, a părăsit Clujul, revenind la Nicula într-o procesiune impresi-

onantă, care a avut loc în anul 1992, în ajunul Bunei Vestiri⁵. De atunci nu a mai părăsit mănăstirea, decât de trei ori, când a fost scoasă în procesiune. Aceasta s-a întâmplat în anul 1998, în județul Bistrița-Năsăud, unde, după ploii abundente, au avut loc alunecări de teren, în special la Mănăstirea Rebra-Parva. În martie 1999, icoana a fost adusă la Catedrala Arhiepiscopală din Cluj, precum și în cartierul Mănăștur, cu ocazia împlinirii a trei sute de ani de la minunea lăcrimării.

Ultima dată a fost dusă în procesiune în urmă cu paisprezece ani, la praznicul Bunei Vestiri din 25 martie 2006, la Catedrala din Cluj-Napoca, cu ocazia înființării noii Mitropolii a Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, precum și a întronizării Arhiepiscopului Bartolomeu Anania, în demnitatea de Mitropolit.

¹Conform datelor și mărturiilor extrase din *Monografia Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Nicula*, ediția a IV-a, Editura Ecclesia, Nicula, 2015, autor: Arhim. Dumitru Cobzaru.

² Arhim. Dumitru Cobzaru, *Monografia Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Nicula*, ediția a IV-a, Editura Ecclesia, Nicula, 2015, p. 68.

³ *Ibidem*, pp. 76-79.

⁴ *Ibidem*, p. 88.

⁵ *Ibidem*, p. 88.

Paternitatea, chipul cel mai specific al lui Dumnezeu

Dumnezeu are multe numiri în Sfânta Scriptură, iar omul, în decursul timpului, a manifestat o permanentă dorință de a-L numi pe Dumnezeu cât mai cuprinzător, pe măsura apropierii de El. Numirile Lui înseamnă reflectarea în cuvinte a uneia sau alteia dintre lucrările sau intervențiile Sale în lume. Dumnezeu „este Cel ce este” (Ieșire 3, 14), El este „Cel ce face” (Facere 1, 1 etc.) și „Cel ce lucrează” (Ioan 5, 17). Lucrarea este modul prin care ne spune sau ne lasă să înțelegem câte ceva despre El. Însă numirile generate sau care însoțesc lucrarea Lui își păstrează un caracter parțial, provizoriu, temporar, chiar dacă exprimă adevărul. Toate numirile la un loc ne conduc la posibilitatea de a realiza o icoană cât mai fidelă a lui Dumnezeu, o imagine cât mai aproape de Cine este El.

Dintre toate aceste numiri-icoane pe care le primește Dumnezeu cea mai sugestivă, cea mai cuprinzătoare, cea care le întrece pe celelalte și chiar le detronează, prin esențializare, este cea de „părinte”. În Hristos, Îl înțelegem și-L vedem pe Dumnezeu ca „părinte”. De la Hristos încoaie, omul vorbește cu Dumnezeu ca un copil cu părintele Său: „Voi așa să vă rugați: Tatăl nostru, Care ești în ceruri” (Matei 6, 9), și își dorește să se asemene Lui, aidoma unui copil părintelui Său: „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv” (Luca 6, 36). Până la urmă, chiar și identitatea lui este dată tocmai de această raportare pe care o are cu și în fața lui Dumnezeu – să fie copil al unui Dumnezeu-Tatăl, iar comportamentul său social este generat în consecință.

În povestirea „Fiului risipitor”, la care ne referim în acest periplu, Hristos este cel care ne dezvăluie „chipul cel mai specific al lui Dumnezeu”, atât cât omul poate să participe la această taină, prin icoana tatălui. Tatăl este viața, originea vieții, și a întregii existențe. Tot tatăl este cel care crește, educă și poartă de grijă. Și tot el este cel care mântuiește. Sânul său este mereu punctul de referință, locul de odihnă, dar și semnul izbăvirii finale.

O observație se impune în acest moment. Realitatea cuprinsă în parabolă își păstrează caracterul limitat – vedem Împărăția viitoare în ghicitoră. Chipul tatălui celor doi copii este o reflecție a Părintelui ceresc, dar totuși în cadrele umane, așadar parțială. Nu se poate interpreta în sens desăvârșit. Tatăl din parabolă „se străduiește” să-L reveleze pe Dumnezeu în fața omului, dar pe măsura lui și potrivit înțelegerii sale mărginite. De aceea, încă de la început Hristos face o delimitare între Dumnezeu și tatăl din evanghelie. Tatăl este

„icoana”, reprezentantul Cerului în lume, sau fereastra prin care omul privește realitatea Împărăției, însă nu identic cu singurul Părinte adevărat. Acest lucru îl înțelegem limpede din două versete: se spune la începutul povestirii că „*un om avea doi fii*” (Luca 15, 11), iar, la revenirea acasă a copilului cel mic, i se adresează: „*Tată, am greșit la cer și înaintea ta*” (Luca 15, 21). Este, pe de-o parte Cerul, iar pe de altă parte, reprezentantul Cerului, tatăl milostiv.

Tatăl milostiv, „risipitor” în dragostea lui față de cei doi copii, devine „icoana umană” a lui Dumnezeu ca părinte. Este de la sine înțeles rolul său în nașterea copiilor – aici își începe istoria personală ca părinte. Apoi se revelează în continuare sub chipul aceleiași lucrări prin bucuria creșterii copiilor în casa lui până în momentul maturității tinereții, când, pentru cei doi, era momentul ca ei înșiși să își construiască propriul drum, în legătură ființială cu „punctul o”, toposul de referință în devenirea lor, casa părintească. Dar se dovedește ca părinte, mai ales, prin încrederea și răbdarea lui față de cei doi, cu itinerariile lor specifice, deloc confortabile pentru bătrânețile sale, dar și prin credința în mântuirea lor, până la sfârșit. Nu numai punctul culminant este deschis, ci și finalul, deznodământul, ilustrând fericit lucrarea dragostei: „*dragostea toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduiește, toate le răbdă, dragostea nu cade niciodată*” (1 Corinteni 13, 7-8). În forma părinției duhovnicești, dragostea se încapățânează să se încreadă în om, pentru că dintru început ea riscă, dând naștere, apoi riscă acceptând posibilitatea refuzului propriului copil, și riscă asumând răbdarea, chiar și atunci când nu se mai zărește nici un semn de revenire. Dumnezeu ca părinte a avut credință în om din clipa când l-a adus la existență, i-a respectat voința atunci când acesta a ales altceva decât voia Lui, și a sperat în el pe tot parcursul existenței sale: „*până la sfârșit l-a iubit*” (Ioan 13, 1).

Dragostea Părintelui, și de aici dragostea tatălui din evanghelie, se arată totală, neschimbătoare, necondiționată și până la sfârșit. Părinția se manifestă ca autoritate a dragostei, care presupune respectarea libertății, compătimirea, dar și încrederea întru așteptarea nădejdiei. Nu se tulbură atunci când fiul cel mic își „cere drepturile”, averea „care i se cuvine”, nu cere explicații și nu încearcă să-i oprească plecarea. Dar nu se supără nici atunci când fiul cel mare se dovedește neînțelegător, imatur și rece, neatins de dragostea părintească. Faptul de a-i fi născut nu îl înțelege ca obligație pentru fiii săi de a-l iubi. Exista o singură „datorie” pentru el ca tată, să iubească, chiar și fără să primească în schimb. Aici își dovedește calitatea sa de părinte. Un fiu „își poate permite” să nu înțeleagă, să nu intuiască realități, să piardă prilejuri, pentru că este copil, însă un tată nu. A se comporta în așa manieră ar fi însemnat pentru el a cădea din demnitatea de părinte. Un părinte știe „*să își piardă sufletul*” (Marcu 8, 35) pentru copilul său. De aceea, pe parcursul vieții lui, el trăiește de multe ori moartea. Pentru el viața înseamnă o succesiune de morți, din dragoste, care, paradoxal, îi oferă viață din belșug. Tocmai de aceea e greu să fii părinte, pentru că e grea suferința, pentru că pare de nesuportat durerea, sau de neacceptat refuzul și nerecunoștința.

Părintele își are mâinile întinse pe cruce îmbrățișând. Hristos Însuși este icoana dragostei părintești care cuprinde lumea, descoperindu-L pe nume: „*Dumnezeu este dragoste, Dumnezeu este milostivire*”. Dragostea părintească se măsoară prin răstignire. Înțelegem din evanghelie că cineva este tată nu doar pentru că naște – este numit „om” la început, nici pentru averea pe care o împarte copiilor (aviz celor care cred că sunt părinți buni oferind doar case, mașini sau alte bunuri materiale copiilor lor), ci pentru capacitatea de a iubi neschimbat, necondiționat și până la sfârșit pe copiii lor. Un tată iubește cu bucurie, când copiii își trăiesc fericirea, dar, mai ales, iubește cu cruce, atunci când ei suferă. Dar nu încetează să iubească. Încercând să identificăm cele mai importante calități ale tatălui evanghelic, le-aș sintetiza în șapte: *dragoste răstignită*, cu care își însoțește copiii pe tot parcursul existenței sale, *încredere constantă*, în ciuda unor evidențe triste, aparent definitive, *discreție caldă*, împotriva oricăror atitudini intruzive, ostensibil legitime, vizavi de neașezarea și exuberanțele copiilor lui, *răbdare* în așteptarea maturizării lor, *duioșie* în atitudinea caldă față de ei, evitând orice judecată exprimată sau gândită, *smerenie* în „ieșirile” întru întâmpinarea lor, și *bucurie permanentă*, disponibilă și gratuit împărtășită cu cei dimprejurul lui. Toate aceste calități spun câte ceva despre tatăl evanghelic, dar și despre prototipul pe care îl reprezintă.

Acest prim element al povestirii reprezintă cheia înțeleșului ei până la capăt și sensul finalului acțiunii. Este evident caracterul deschis al epilogului – se organizează un ospăț al bucuriei la care sunt chemați toți cei care au învățat să iubească asemenea părintelui milostiv. Era vremea ca ambii fii să poată să înțeleagă iubirea tatălui lor și s-o dovedească printr-o experiență și atitudine similară. Orice părinte își dorește ca, la un moment dat, copiii săi să devină la rândul-le părinți. Acesta este semnul maturizării, dar și deznodământul parabolei. Socotesc că intrarea în bucuria ospățului eshatologic presupune dobândirea calității de părinte. Nu există dragostea mai mare în această lume ca cea a unui părinte pentru copiii săi. Aici este începutul, dar și sfârșitul, ca intrare într-un nou început, sub semnul Împărăției – *suntem chemați să devenim părinți, iubind cu bucurie, dar, mai ales, cu cruce*.

† **BENEDICT Bistrițeanul**
Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca are un nou decan

Darius Echim

u binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și în urma concursului organizat de Universitatea Babeș-Bolyai, părintele arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia a fost desemnat joi, 16 aprilie 2020, în funcția de Decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pentru legislatura 2020-2024.

Arhim. Teofil Tia este profesor universitar și titularul Catedrei de Pastorală (Teologie Pastorală, Psihologie Pastorală, Sociologie Pastorală, Pedagogie Pastorală, Psihoterapie și Antropologie Pastorală), din cadrul instituției de învățământ superior teologic clujean. Din anul 2011 este duhovnicul facultății, iar din anul 2018 conduce Școala Doctorală „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul UBB.

Noul Decan a fost numit în funcție de către Rectorul Universității Babeș-Bolyai, prof. univ. dr. psih. Daniel David, și validat de Senatul UBB în ședința extraordinară din data de 16 aprilie 2020. Acesta a preluat mandatul 2020-2024 de la pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, titularul Catedrei de Muzică bisericească, Tipic și Ritual bisericesc, care a deținut această funcție două mandate, în perioada 2012-2016, respectiv 2016-2020.

Părintele Teofil (Cristian) Tia s-a născut la data de 12 noiembrie 1971, în localitatea Ocna Mureș, județul Alba, a absolvit Seminarul Teologic din Cluj-Napoca și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu. Urmează studiile masterale la „Faculta di Teologia dell Italia Settentrionale”, Milano, cu sediul la Padova, domeniul „Teologie”, disciplina „Teologie pastorală”, avându-l ca îndrumător pe pr. prof. dr. docent Luigi Sartori. În anul 2000 obține titlul de doctor în teologie, domeniul „Teologie”, disciplina „Teologie dogmatică”, îndrumător avându-l pe pr. prof. dr. Ion Bria, la Geneva.

De asemenea, în data de 27 aprilie, în urma întrunirii Consiliului Facultății de Teologie Ortodoxă, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru a fost ales în funcția de prodecan al Facultății de Teologie Ortodoxă a UBB.

Implicarea Bisericii în comunitățile rrome din Arhiepiscopia Clujului

Darius Echim

Ziua internațională a rromilor este sărbătorită anual la data de 8 aprilie, cu scopul de a evidenția cultura, limba, originea, tradițiile, dar și de a semnaliza problemele cu care aceștia se confruntă.

La Congresul mondial al rromilor din anul 1971, care a avut loc la Londra, s-a hotărât ca ziua de 8 aprilie să devină Ziua Internațională a Rromilor de pretutindeni. În România, „Sărbătoarea etniei rromilor din România”, a fost adoptată de Parlamentul României prin legea nr. 66/2006, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 276 din 28.03.2006.

Biserica nu a neglijat niciodată misiunea în rândul rromilor, ci a intensificat-o prin activități pastorale, social-filantropice, de ajutorare, educative, catehetice, ș.a.m.d. Totodată, este preocupată permanent de incluziunea socială și eliminarea discriminării.

Lăcașuri de cult și clerici pentru comunitățile de rromi

La inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului funcționează două parohii misionare pentru rromi: Parohia misionară „Sfântul Moise Arapul” de la Pata Rât, înființată în anul 2015, fiind păstorită de preotul Gelu Petru Săvărășan care, până în prezent, desfășoară o activitate social-misionară bogată, în doar cinci ani ridicând două biserici pentru cele patru comunități de rromi din zonă; și Parohia misionară de la Turda, înființată în ianuarie 2019, păstorită de preotul Marin Trandafir Roz, absolvent al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în prezent singurul preot de etnie rromă din Arhiepiscopie.

Mitropolitul Clujului despre rromi: „Sunt frații noștri creștini. Vrem să-i vedem că prosperă spiritual și material”.

Proiecte sociale, asistență și servicii religioase

Aceste comunități beneficiază de o serie de activități catehetice, educative și culturale, coordonate cu sprijinul Asociației Ortodoxe Social-Misionar-Culturale pentru Rromi „Sfântul Moise Arapul” din cadrul eparhiei, precum și a ASCOR Cluj-Napoca.

Asociația „Sfântul Moise Arapul” a fost înființată în anul 2013 la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, și desfășoară proiecte pentru sprijinul comunităților de rromi de pe tot cuprinsul eparhiei, în special în vederea educării și a incluziunii sociale.

În anul 2019 a fost realizat proiectul Caravana „Dăruind vei dobândi”, pentru copiii rromi din Arhiepiscopie. Proiectul are în vedere organizarea (în parohii, instituții publice și private) unor scenete, concerte de colinde (interpretate de copii de etnie rromă) și alte acțiuni de strângere de fonduri pentru sprijinul acestora.

De asemenea, Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului prin sectorul misionar-social, acordă săptămânal ajutoare (pachete cu alimente și sprijin financiar) comunităților de rromi de la Pata Rât, Turda și alte localități din eparhie, în special în această perioadă de pandemie.

De întreaga acțiune social-filantropică se ocupă consilierul misionar-social al Arhiepiscopiei Clujului, domnul Liciniu Câmpean, alături de inspectorul social Carmen Bârsan și asistentul social Adela Timar, din cadrul Sectorului Social-Filantropic și Misionar al eparhiei.

Prevenirea abandonului școlar

Comunitatea ortodoxă rromă de la Pata Rât are o biserică de lemn cu hramul „Sfântul Moise Arapul”, construită în anul 2014 pentru cele aproximativ 40 de

familii din zonă. Aici se desfășoară o intensă activitate social-misionară. În luna martie a anului 2019 a fost sfințită și a doua biserică din zona, ocrotită de Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, care deservește comunitatea de rromi din zona Dalas, formată din aproximativ 300 de copii și peste 100 de familii. În ambele biserici de la Pata Rât, în fiecare duminică după-amiaza se organizează programe pentru copii, activități educative, recreative și religioase, coordonate de preotul misionar Gelu Petru Săvărășan.

În cadrul comunității se desfășoară și programul medical „Vreau să aflu”, la care participă copii și adolescenți. În fiecare sâmbătă, aceștia află informații cu privire la sănătatea lor, probleme de igienă, viață intimă, avort și alte provocări cu care se confruntă tinerii de azi.

Luni, 2 septembrie 2019, înainte cu o săptămână de

începerea noului an școlar, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, s-a aflat în mijlocul comunității de rromi din această comunitate. Cu acest prilej, ierarhul a dăruit copiilor de etnie rromă 275 de ghiozdane cu rechizite, dulciuri și cărți de rugăciune. De asemenea, Părintele Mitropolit Andrei s-a rugat împreună cu cei prezenți și a rostit un cuvânt de învățătură, urându-le succes în noul an școlar.

„De dorit ar fi ca toți copilașii să aibă minimumul necesar pentru a începe școala, în acest context Arhiepiscopia noastră, Filantropia Ortodoxă, am încercat ca și aici, în cartierul acesta special, Pata Rât, unde trăiesc mulți copilași de etnie rromă, să le aducem ghiozdane și stricul necesar pentru începutul școlii. Cred că ar trebui să facem mult mai mult pentru acești oameni săraci, pentru că mereu ne plângem de faptul că îmbătrânește populația țării noastre, că ne îpușinăm. Atunci când ei din punct de vedere numeric sunt destul de mulți, ar trebui să avem grijă de ei, de educația lor, pentru că toate suferințele sunt așa de prețioase înaintea lui Dumnezeu, fie că sunt de etnie majoritară românească, fie de etnie rromă sau de o altă etnie”, a spus Înaltpreasfinția Sa.

„Ne bucurăm că Biserica noastră se îngrijește și de partea socială. Mai este enorm de mult de făcut, dar și acest ghiozdan cu rechizite poate fi un motiv de încura-

jare, poate fi o bucurie pentru copii, nădăjduind că le va fi de folos și Dumnezeu va binecuvânta această legătură bimilenară între Biserică și Școală”, a mărturisit preotul misionar Gelu Petru Săvărășan.

Acțiunea de împărțire a ghiozdanilor a avut loc în cele două biserici din zona Pata Rât. Darurile oferite au fost achiziționate de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Asociația „Filantropia Ortodoxă” Cluj, în parteneriat cu Organizația Internațională de Caritate Creștin Ortodoxă. Valoarea fiecărui ghiozdan cu rechizite a fost de aproximativ 100 lei, valoarea darurilor oferite ridicându-se la suma de 27.000 lei.

Campania „Camionul de Crăciun”

Campania umanitară „Camionul de Crăciun” a ajuns pentru prima dată în Arhiepiscopia Clujului, în anul 2011, prin directă implicare a Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, și este o lecție despre implicare, solidaritate și bucuria de a dăru.

Duminică, 29 decembrie 2019, pentru al nouălea an consecutiv, au primit cadouri aproximativ 1000 de copii din Parohia misionară „Sfântul Moise Arapul” de la Pata Rât, Cluj-Napoca. De asemenea, sâmbătă, 28 decembrie, pentru prima dată, Camionul a ajuns și la cei 400 de copii de etnie rromă din Parohia Ortodoxă misionară Turda. Aceștia le-au fost împărțite 1400 de pachete, constând în produse de igienă, dulciuri, alimente, jucării și rechizite. Toate acestea au ca scop principal ajutorarea aproapelui aflat în nevoie și prevenirea abandonului școlar în rândul copiilor de etnie rromă.

Cadourile au venit din partea organizației germane „Die Johanniter” care, în colaborare cu Asociația Tășuleasa Social din județul Bistrița-Năsăud, derulează, încă din anul 2001, Campania „Camionul de Crăciun”. Prin acest proiect, din partea unor familii din Germania sunt aduse cadouri pentru copiii cu situație defavorizată din România.

Misiunea în societate | Activitatea social-filantropică a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Arhiepiscopia Clujului are în prezent 53 de proiecte și programe sociale, care acordă adăpost, hrană, îmbrăcăminte, medicamente, îngrijiri medicale și paliative, educație copiilor și tinerilor, alină suferințele celor bolnavi și dau speranță acolo unde nu mai este. De toată această lucrare filantropică au beneficiat anul trecut peste 16.000 de persoane, printre care și un număr însemnat de persoane de etnie rromă. Astfel, au fost cheltuiți 15.856.678 milioane de lei în scop filantropic, la nivelul Eparhiei Clujului.

Ultimele două proiecte sociale au fost inaugurate în luna iulie 2019, fiind vorba despre Cantina socială „Sfântul Ioan cel Milostiv” și Casa de oaspeți „Sfântul Ilie” din cadrul Parohiei Ortodoxe „Sfânta Treime” din Cluj-Napoca, situată pe strada Bisericii Ortodoxe, nr. 10, coordonate de preotul paroh Cristian Baciu, consilierul administrativ bisericesc al Arhiepiscopiei. Al 53-lea proiect social, Centrul Misionar-Social „Sfântul Apostol Andrei” din Cluj-Napoca, este în fază de construcție.

Printre cele 53 de proiecte se numără: 11 proiecte cu profil socio-medical (centru de îngrijiri paliative, policlinică fără plată, 2 centre de recuperare psihoneuromotorie, 4 servicii de îngrijiri socio-medicale la domiciliu, 1 cabinet medical, 1 serviciu de ambulanță, 1 serviciu transport dializă), 2 servicii care oferă hrană la domiciliu, 3 centre de informare și consiliere, o brutărie cu profil social, o școală pentru recuperarea copiilor din abandon, 4 centre socio-educative, o farmacie, 2 centre de plasament, o tabără socială, 8 servicii sociale de asistență comunitară, 4 cantine sociale, 6 centre rezidențiale pentru vârstnici, 2 centre comunitare de tineret, 3 centre de zi (pentru copii și adulți), o grădiniță socială și 2 școli postliceale sanitare.

Mistică și jertfelnicie

Dr. Eugen Adrian Truța

Decodarea conținutului semantic al *extazului mistic* (asociat ascensiunii) descinde din diferitele accepții ale vederii lui Dumnezeu, o rută intens tranzitată de înțelesurile inegale valoric ale *ieșirii din sine*, ale răpirii, ale întinericului supra-luminos, ale îndumnezeirii, ale epektazei și ale convertirilor ultime. Toate concurează în structura zenitului religios căutat explicit sau mai puțin explicit de natura umană.

Procedural, cuvântul „mistic” nu apare în niciuna din cărțile Noului Testament, mai ales în contextul în care spiritualitatea iudaică manifesta rezerve serioase față de atmosfera încărcată a religiilor orientale pline de misterii *hyper-elevante*. Față de calapodul salvării prin virtuți tipiconale (asimilat folcloric și de spiritul autohton), Sfântul Apostol Pavel tratează descoperirea lui Dumnezeu nu ca pe o aventură extatică, ci aduce în prim plan simțirea harului lui Dumnezeu ca *vedere a lui Dumnezeu*. Această ultimă sintagmă a făcut la rândul ei o carieră prodigioasă în bibliotecile și peliculele lumii. Conștientizarea acestei cunoașteri prin oglindă, în *întinericul necunoașterii lui Dumnezeu*, înseamnă după părintele Stăniloae că vederea lui Dumnezeu „naște responsabilitatea absolută”¹.

În Faptele Apostolilor, capitolul al XXII-lea, versetele 17-18, este relatată o *cădere* în extaz, o răpire sufletească ce a avut loc în templul din Ierusalim și care a avut ca obiect sfatul foarte clar de a părăsi în grabă Ierusalimul, pentru ca ulterior să fie trimis „la neamuri”. Alt pasaj celebru este cel din debutul capitolului al XII-lea din a doua Epistolă către Corinteni unde Sfântul Apostol Pavel descrie experiența sa extatică în următorii termeni: „fie în trup, nu știu; fie în afară de trup, nu știu, Dumnezeu știe – a fost răpit unul ca acesta până la al treilea cer”; această formulare împacă pretențiile celor care voiau ascensiuni extra-corporale (provenind din mediul gnostic), dar și ale celor care refuzau obstinant astfel de prefaceri, majoritatea provenind din mediul iudaizant. Deși Sfântul Pavel nu accentuează felul în care această experiență s-a petrecut, el precizează clar că a fost răpit (harpazein) în două feluri. Prima dată a fost luat „până la al treilea cer”, apoi „până în rai”. În literatura apocaliptică iudaică, enumerarea cerurilor variaza: ele pot fi trei, șapte sau zece. În cazul lui Enoh (de exemplu), nu luarea la cer pare să primeze, ci faptul că o viață credincioasă te aduce cu / lângă Dumnezeu.

Alt episod important este Schimbarea la Față când Mântuitorul Hristos lasă să se întrevadă pe chipul Său slava Împărăției ce va să vină din unirea naturii dumnezeiești cu cea omenească în Persoana Sa, fără a subjugă firea omenească, ci doar mutând-o în locașurile cele de sus, de-a dreapta Tatălui, El Care este dreapta Tatălui. Lumina este modul cel mai propriu de manifestare a lui Dumnezeu, aceasta descoperindu-L pe „Cel necuprins” pe măsura „suportabilității” creației. Dumnezeu iese din apofatismul veșniciei într-un mod deplin prin Întruparea Domnului Iisus Hristos, care deschide omului noile orizonturi ale mântuirii în har.

O altă abordare, spațială de această dată, poate fi narată în acest fel: verhovniciei Apostolilor, au urcat abruptul munte al luminii (Taborul), s-au înălțat din câmpia omeneștilor preocupări pe muntele cereștilor vederi și au înfățișat rânduiala lumii; treimea oamenilor (Petru, Ioan, Iacov) întâlnește treimea cerească (Iisus, Moise, Ilie). Hristos, deopotrivă om, deopotrivă Dumnezeu, este centrul lumii pentru că în jurul Lui se adună cei chemați dintre oameni (Apostolii), cel chemat din lăcașurile celor adormiți (Moise) și cel chemat din lăcașurile cerești (Ilie). Însuși Hristos e întru Sfânta Treime: Tatăl (adeverit de Glasul ceresc), Fiul (Iisus Mântuitorul) și Duhul Sfânt (adeverit de norul cel prea dumnezeiesc). Cele trei treimi se sprijină pe realitatea Întrupării lui Hristos. Aici, Moise cunoaște chipul Rugului Aprins, aici Ilie vede cine a suflat suflare de vânt lin, aici Petru, Ioan și Iacov văd dumnezeirea Învățătorului lor. E sârbătoarea vederii așezării lumii în Hristos.

Propunerea lui Petru de a-și găzdui Dumnezeu, Domnul și Fiul lui Dumnezeu în aceleași trei colibe / corturi rezervate și profeților mai sus amintiți a pus pe umerii lui Petru greaua mustrare a Părinților Bisericii de a primi și Împăratul și slujitorii sub același smerit acoperiș, fără umbră de cinste, ci mai cu seamă în egal(itar)ă demnitate. Asta poate naște mila față de neînțelegerea lui Petru și a noastră în general: oare nu precauția și siguranța propriei stabilități sau posesiunea separativă a unei bucurii ne îngrădește înțelegerea jertfelniciei și a dragostei celei adevărate? Oare nu faptul că vrem să fim mai mult, ne face să fim mai puțin, mult mai puțin decât ar face-o puțină noastră jertfă?

Pe scurt, rămânem cu observația că, pe de-o parte, cel înălțat „până la al treilea cer” - cu alte cuvinte, în maximul extatic mărturisit biblic - a devenit cel mai activ misionar al Veștii Celei Bune, iar pe de altă parte vederea chipului lui Hristos pe muntele preocupărilor noastre duhovnicești așază viața noastră în justa sa înălțare.

¹ Cuvânt împotriva elinilor, Cuvânt despre Întruparea Cuvântului, Trei cuvinte împotriva arienilor (P.S.B. 15), traducere din grecește, introducere și note de pr. Dumitru Stăniloae, București, E.I.B.M.B.O.R., 1987, nota 27, p. 340

Onesim, Cezar, *Genealogia lui Mihai Eminescu din satul Călinești Cuparencu - Suceava. Noi contribuții documentare, Postfață de Virgil Nistru Țigănuș, Șcheia-Suceava, Editura Miseno, 2019, 162 p.*

Iarăși despre Mihai Eminescu, ar putea spune unul dintre numeroșii aprigi critici, ne-român și ne iubitor de țară? Da, iarăși despre Eminescu, cu toată opoziția existentă și care va mai fi de-acum înainte. Însă, după cum însuși marele nostru poet scria în poezia Glossă: „ce e val ca valul trece [...] tu rămâi la toate rece”.

Astfel, revenim cu drag la origini, la poezia lui Mihai Eminescu. Revenim cu drag la lecturile noastre din clasele primare, și nu numai, când cu mare bucurie îl citeam pe acesta.

La fel de mare ne-a fost bucuria atunci când ne-a căzut în mână o lucrare scrisă de-un preot din Suceava cu privire la trecutul marelui nostru poet. Este vorba despre preotul Cezar Onesim care, originar din satul Călinești Cuparencu din județul Suceava, a pornit pe urmele lui Mihai Eminescu în a-i desluși genealogia. Un demers nobil, frumos, original și rar întâlnit astăzi.

Acesta a scris o carte intitulată *Genealogia lui Mihai Eminescu din satul Călinești Cuparencu - Suceava. Noi contribuții documentare*, având o postfață redactată de mult stimatul prof. univ. dr. Virgil Nistru Țigănuș de la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, lucrarea fiind tipărită în anul 2019 la Editura Miseno din Șcheia-Suceava.

Cartea, ce însumează 162 de pagini, are următoarea structură: *Introducere* (p. 7-10); *Capitolul I. Preliminarii* (p. 11-31); *Capitolul II. Familiile Cuparencu-Floare-Eminovici* (p. 32-48); *Capitolul III. Poetul Ion Cozmei* (p. 49-62); *Capitolul IV. Genealogia familiei Eminovici* (p. 63-102); *Capitolul V. Familia Serhii* (p. 103-116); *Capitolul VI. Familiile Manevici-Serhii-Cuparencu* (p. 117-132); *Capitolul VII. Familiile Volcinschi-Cuparencu-Brăescu-Mănescu* (p. 133-147); *Concluzii* (p. 148-149); *Postfața de Virgil Nistru Țigănuș* (p. 150-158); *Bibliografie selectivă* (p. 159-161); *Abrevieri* (p. 162).

Se pare că întâlnirea autorului cu poetul Ion Cozmei, pe care l-a și avut profesor la Seminarul Teologic din Suceava, l-a marcat profund și l-a determinat să-și ia angajamentul de-a cerceta în arhive genealogia lui Mihai Eminescu (p. 9).

În capitolele I-VII, autorul încearcă să arate obârșia familiei Eminovici și a celorlalte, pe baza documentelor de arhivă cercetate la Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Suceava. Capitolul IV prezintă genealogia familiei Eminovici, poetul Mihai Eminescu regăsindu-se la paginile 76-78, unde sunt prezentate mai multe fotografii cunoscute ale acestuia.

În concluzii, autorul prezintă teoria unanim acceptată de eminescologi cu privire la originea marelui poet, respectiv că strămoșii acestuia „sunt moldoveni neaoși din Bucovina lui Ștefan cel Mare și Sfânt” (p. 148), spre care înclină și acesta să creadă că este cea adevărată (p. 149).

Lucrarea se încheie cu postfața scrisă de onorabilul profesor Virgil Nistru Țigănuș, care face un minunat excurs și care ne introduce cu rigoarea științifică a unui savant în trecutul lui Mihai Eminescu. În finalul teztului său nu ezită să aducă laude, bine meritate am putea spune, autorului lucrării pe care îl numește „prestigios teolog din șirul de cărturari din acest răsărit de Românie” (p. 157).

Încheiem prin a spune că întoarcerea la origini ne arată de fapt cine suntem cu adevărat. Acesta este și demersul preafrumos al Preotului Cezar Onesim, și anume: de-a ne arăta care este adevărata obârșie a marelui nostru poet, Mihai Eminescu. Considerăm că s-ar mai putea adăuga și altele asemenea despre cartea aceasta însă cel mai bun lucru pe care-l putem recomanda, cu căldură, este însăși lecturarea ei.

Dr. Silviu-Constantin Nedelcu

Lucia Hossu-Longin, *Oameni mari care au făcut România Mare*, Editura Hyperliteratura, Timișoara, 2018, 316 p.

A m deschis un manual de istorie pentru clasa a XI-a, editat în anul 2011. Căutam Marea Unire din 1 Decembrie 1918. Doar o jumătate de pagină. Nicio personalitate al cărei nume să fie legat de marele

act al Întregirii. Eveniment fast, fericit, al istoriei noastre recente, cum l-a numit academicianul Ioan-Aurel Pop, era evocat într-un comprimat școlar superficial și lipsit de măreție” (p.9). Această constatare amară a determinat-o pe cunoscuta realizatoare de televiziune, Lucia Hossu-Longin, să purceadă în anul centenar 2018 la alcătuirea unui volum dedicat personalităților Marii Uniri din 1918, realizat pe baza propriilor cercetări și documentări întreprinse în cadrul amplului ei serial documentar „Memorialul Durerii”. Consacrat spațiului concentraționar românesc și rezistenței românilor în fața comunismului, serialul ajuns în prezent la peste 200 de episoade difuzate, editate de TVR Media și TVR 2 într-o colecție de 58 de DVD-uri, este cea mai amplă prezentare de popularizare a suferinței și demnității românilor în timpul regimului comunist înstăpânit la noi între anii 1945-1989.

Jurnalistă profesionistă, cu o experiență de peste patru decenii în presa românească, obișnuită să-și realizeze emisiunile radio-tv pe baza unor documentări serioase și a unor interviuri ample, cuprinsul volumului de față este alcătuit într-o formă dialogică. Plecând de la informațiile culese din patrimoniul mai multor muzee județene (Alba, Arad, Cluj, Maramureș, Oradea, Sibiu, Sighet) și a diferite case memoriale (Agrish, Băsești, Bădăcin, Ciucea, Giulești, Săliște, Sântimbru, Șișești, Rășinari), Lucia Hossu-Longin a redactat portretele unor făuritori ai Marii Uniri în cuprinsul cărora a fructificat mărturiile orale oferite de istorici, precum Ioan-Aurel Pop, Răzvan Theodorescu, Dumitru Preda, Ioan Opris, Adrian Cioroianu, Bogdan Aurescu, Sorin Șipoș, Valentin Orga, Octavian Țăcu, Ion Vartic și Ion Negrei, și de diferite rude ale personalităților evocate. Acești 22 de oameni mari care au făcut România Mare în cursul anului 1918, prezentați ca „modele” și „tipare de umanitate”, despre care spune doamna Lucia Hossu-Longin că ne oferă „sentimentul monumentalității umane” și constituie repere reale pentru toate mediile sociale, politice, culturale și ecleziastice sunt, în ordinea portretelor din carte, Iuliu Hossu, Woodrow Wilson, Iuliu Maniu, Ion I.C. Brătianu, Henri Cihoski, Regele Ferdinand I, Octavian Goga, Ion Lapedatu, Vasile Lucaciu, Henri Mathias Berthelot, Ioan Ciordaș, Ilie Lazăr, Vasile Stoica, Samoilă Mârza, George Pop de Băsești, Aurel Vlad, Ioan Lupaș, Ioan Arion, Vasile Goldiș, Ion Nistor, Alexandru Lapedatu și Silviu Dragomir. Acestor medalioane individuale li se adaugă alte două evocări colective dedicate unioniștilor basarabeni care au făcut parte din Sfatul Țării în anii 1917-1918 și au luat hotărârea unirii Basarabiei cu România în 27 martie 1918.

Scrisă într-un stil plăcut, atractiv și captivant, cartea jurnalistei Lucia Hossu-Longin readuce în lumină pentru marele public din România contemporană numele personalităților care acum un secol au fost rostite cu admirație de întreaga națiune română, și fără de care România de astăzi nu ar fi existat așa cum o știm noi. O parte dintre cei evocați au fost umiliți, arestați și exterminați de regimul comunist, numele lor fiind ocultate decenii la rând de istoriografie, de manualele școlare și de discursul politic. Mai ales în cazul lor, această carte reprezintă o binevenită reparație morală și memorială, scoțându-i la lumină pentru tinerele generații și pentru toți cei ce doresc să-i cunoască pe reprezentanții unei generații strălucite a istoriei românilor.

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan

Horia Bădescu - Moment Aniversar

Pr. dr. Gavril Vârva

Fiecare secvență din viața pământească este prețioasă întrucât este darul lui Dumnezeu. De aceea trebuie să o marcăm prin gesturi de sărbătorire și prin recunoștință.

Un asemenea moment de împlinire și bucurie a fost rânduit de către Primăria municipiului Cluj-Napoca, Centrul de Cultură Urbană - Cazino și Editura Școala Ardeleană, luni 24 februarie a.c., cu prilejul împlinirii vârstei de 77 de ani, de către cunoscutul poet clujean Horia Bădescu, prezență distinsă și nobilă a culturii românești contemporane.

În cadrul evenimentului festiv, viceprimarul Dan Tarcea i-a conferit distinsului sărbătorit titlul de *Cetățean de Onoare al Municipiului Cluj-Napoca*, după care a urmat momentul evocării și prezentarea ultimelor două volume ale poetului, anume: *Căderea din Rai și Poduri și Vămi*.

Au rostit cuvinte alese despre sărbătorit și despre locul său în cultura română: Irina Petraș, Constantin Cubleşan, Mircea Muthu și Vasile George Dăncu, personalități importante ale vieții noastre culturale. Din partea comunității clericale clujene au luat parte: pr. prof. Ioan Bizău, pr. Cristian Timar, pr. Gavril Vârva și pr. Bogdan Ivanov – consilier cultural, reprezentant al Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, care apreciază contribuția deosebită a poetului pe tărâm cultural, literar și spiritual.

Născut pe plaiurile argeșene (localitatea Arefu), într-o familie de intelectuali, domnul Horia Bădescu a urmat cursurile liceale la Curtea de Argeș, apoi cursurile Facultății de Filologie din Cluj (1968). Strădaniile sale desfășurate pe parcursul anilor de studiu, și opera sa literară au fost încununat în anul 1997 prin dobândirea titlului de doctor în litere cu teza „*Memoria Ființei - Poezie și Sacru*”. A debutat ca poet în anul 1964 în revista *Tribuna*. Stabilizat la Cluj, ajunge redactor la Studioul Teritorial de Radio, slujind pilduitor în orizontul cuvântului care zidește, până în anul 1985, când autoritatea de stat l-a oprit. De asemenea, a făcut parte din colectivul redacțional al unor publicații de cultură, rămânând până astăzi un colaborator statornic și prețuit. În anul 1987 i-a fost încredințată conducerea Teatrului Național din Cluj-Napoca. La data de 22 decembrie 1989, domnul Horia Bădescu s-a implicat activ și eficient în redeschiderea studioului teritorial, transformat în Studio de Radio și Televiziune, fiind primul care s-a adresat ascultătorilor din tot cuprinsul Transilvaniei românești.

În anul 1994, a fost numit director al Centrului Cultural Român din Paris și atașat cultural la Ambasada României din Franța, unde s-a remarcat printr-o activitate de excepție contribuind decisiv la promovarea valorilor românești. Demn de amintit este și faptul că a fost distins de către președintele României cu Ordinul Național Meritul Cultural în grad de Comandor.

Înzestrat cu un remarcabil talent literar-poetic, domnul Horia Bădescu a scris și publicat peste 30 de volume de poezie, eseuri și romane. Mai multe dintre cărțile Domniei sale au fost traduse în diferite limbi străine și publicate la edituri prestigioase din Franța, Spania, Belgia, Canada, Italia, Rusia, S.U.A., Armenia, India, Macedonia și altele. Considerăm potrivit să amintim cititorilor revistei noastre câteva dintre cărțile semnate de către scriitorul și omul de cultură, Horia Bădescu: *Marile Eleusii* (poezii, 1971) *Nevăzutele Urse* (versuri, 1975), *Cântece de viscol* (balade, 1976) *Anonimus* (versuri, 1977), *Ascunsă trudă* (1979), *Recurs la singurătate* (1982), *Starea bizantină* (balade, 1983), *Anotimpurile* (1987), *Furcile caudine* (1991), *Lieduri* (1992), *Ronsete* (1995), *A doua venire/Le deuxième retour* (1996), *La salle d'attente/Sala*

de asteptare (2003), *Ieșirea din Europa* (eseuri, 1998), *Pielea îngerului* (2007), *E toamnă nebun de frumoasă la Cluj* (2011), *Joia patimilor* (roman 1981), *Zborul găștei sălbatice* (roman, 1989) etc.

Ca om al cărții, poetul Horia Bădescu își asumă conștient starea și profilul cărturarului, preocupat cu adevărat de destinul omului și a neamului său, un adevărat patriot cu dragoste neîmpuținată față de pământul și graiul străbunilor. După ce s-a stabilit la Cluj, Domnia sa și-a asumat spiritul Ardealului, iar orașul de pe Someș i-a devenit capitală de suflet. Poetul și omul de cultură Horia Bădescu se impune între numele de rezonanță ale Clujului, fapt remarcat de personalitățile care l-au evocat pe parcursul sărbătorii din 24 februarie a.c. Înzestrat de Dumnezeu cu o fire iubitoare de semeni și generoasă, iubitor de dreptate și adevăr, poetul se comportă firesc, adică cu modestie și bună cuviință. Nu întâmplător se spune că modestia caracterizează spiritele alese.

Prestigiul cultural de care se bucură în cetate și faptul că posedă știința cuvântului bine rostit, la care se adaugă apropierea dumnealui față de vrednicul de pomenire mitropolitul Bartolomeu, m-au îndemnat să-l invit de mai multe ori la manifestările culturale desfășurate în cadrul parohiei noastre alături de alte nume importante ale vieții culturale clujene. De fiecare dată a răspuns invitației noastre venind împreună cu soția sa, distinsa doamnă Margarita, prezență sensibilă, evlavioasă, cu preocupări serioase de natură spirituală. Așa se face că familia Bădescu s-a atașat de comunitatea noastră parohială luând parte constant la sfintele slujbe din duminici și sărbători.

Împreună cu pr. Cristian Timar și cu membrii comunității parohiale din cartierul Plopilor pe care-i păstoriim, îi aducem și pe această cale domnului Horia Bădescu prinosul nostru de cinstire și prețuire, rugându-l pe Cel Preamilostiv să-l ocrotească, alături de familia sa, *întru mulți și fericți ani!*

Pr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, „*Țara Năsăudului*” în timpul Primului Război Mondial, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2018, 2 vol.

Anul 2018 a marcat împlinirea a o sută de ani de la încheierea Primei Conflagrații Mondiale precum și celebrarea Marii Uniri de la 1918, moment care a cuprins manifestări culturale, conferințe, publicarea de studii și cărți.

O astfel de lucrare, încadrată în acest context comemorativ, este și cea propusă de părintele Maxim Morariu, cunoscut istoric și teolog care prin studiile și cărțile sale a zăbovit, deseori, asupra acestor importante teme. Autorul este licențiat al Facultății de Teologie Ortodoxă și al Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. A absolvit un masterat în Teologie („Consiliere Pastorală și Psiho-afectivă”) și un doctorat în același domeniu; masteratul „Istoria Europei de Sud-Est”, toate din cadrul universității clujene, sus menționate. În prezent urmează cursuri masterale la Universitatea Pontificală Angelicum din Roma. În perioada septembrie 2017- ianuarie 2018 a fost bursier al Institutului Ecumenic din Bossey, Elveția. A publicat peste 300 de studii și articole. Dintre volume-

le sale menționăm: *Istoria Mănăstirii „Izvorul Tămăduirii” Salva* (în colaborare cu prof. Ana Filip), Editura Astra, Blaj, 2013; *Stări, momente și personalități ale Ortodoxiei transilvane – pasaje insuficient reliefate istoriografic*, Editura „Academica Brâncuși”, Târgu-Jiu, 2013; *Restitutio Grigore Pletosu*, Editura Eikon/Renașterea, Cluj-Napoca, 2014; *Mystique and autobiography from Romanticism to nowadays - studies in Orthodox Spirituality*, Lambert Academic Publishing, 2016; *Preoții năsăudeni și Astra (1861-1918)*, Editura Argonaut/Editura Charmides, 2016; *Autobiografia spirituală a lui Dag Hammarskjöld – o abordare teologică*, Editura Argonaut, 2016.

Cartea, asupra căreia ne oprim, tratează aspecte din istoria locală a Țării Năsăudului. În primul volum găsim mărturiile unor personalități ale zonei legate de Primul Război Mondial (*O mărturie din „Țara Năsăudului” despre Primul Război Mondial – Jurnalul Colonelului Anchidim Șoldea; Două perspective inedite asupra Primului Război Mondial: jurnalul lui Gustav Zikeli și însemnările lui Vasile Măgherușan*). Urmează capitolele dedicate modului în care folclorul și cântecele funebre prezintă această perioadă grea a istoriei (*Imaginea Primului Război Mondial reflectată în folclorul din zona Năsăudului; Imaginea Primului Război Mondial reflectată în cântecele funebre din zona Năsăudului*) precum și cele despre localitatea natală, Salva (*Urmări ale Primului Război Mondial în localitatea Salva, județul Bistrița-Năsăud: orfani și văduve de război; Elevi sălăuani la Gimnaziul Grăniceresc Năsăudean în timpul Primului Război Mondial; Influența Primului Război Mondial asupra natalității din localitatea Salva din județul Bistrița-Năsăud, între anii 1914-1916*). Din cele menționate reiese varietatea tematică precum și noutatea informațiilor aduse, fapt remarcat în prefață de părintele profesor Ioan Chirilă: „Părintele Maxim (Iuliu-Marius) Morariu cred că a adunat prin această cercetare noi date despre mediul prolific cultural, economic și politic al Țării Năsăudului și prin aceasta se așează în suita de onoare a cercetătorilor năsăudeni care mă face să cobor spre «Arhiva Someșană» și spre grupul academicienilor năsăudeni care au dovedit încă o dată că românul crește în cultură și că în român cultura poate deveni cult al unității, memoria vie a documentelor dovedindu-ne aceasta.” (p.7)

În cel de-al doilea volum sunt adunate studii despre folclor, cu reverberații memorialistice (*Aspecte memorialistice în folclorul năsăudean din Primul Război Mondial*), de istorie ecleziastică locală (*Protopopul Grigore Pletosu (1848-1934). Contribuția unui cleric năsăudean la evenimentul Marii Uniri; Personalitățile ecleziastice din județul Bistrița-Năsăud și contribuția lor la evenimentul Marii Uniri; „Astra” și preoții năsăudeni de la începutul secolului XX și până la Marea Unire; Preoții aștrști năsăudeni și Marea Unire*) și de demografie istorică (*Aspecte privitoare la nașterile din localitatea Salva, județul Bistrița-Năsăud, în anul 1918*).

Temele asupra cărora cercetătorul se axează sunt diverse, toate au un punct comun: zona Năsăudului. Sursele de arhivă folosite sunt conjugate cu o bogată bibliografie, astfel toate aceste eforturi de cercetare pun înaintea cititorului o lucrare care contribuie la îmbogățirea cunoașterii impactului pe care Marele Război l-a avut în zona năsăudeană, și a rolului pe care clerul l-a împlinit în acele vremuri de grea încercare, precum și a implicării acestuia în viața culturală și în procesul care a dus la Marea Unire de la 1918. În același

timp cartea se caracterizează printr-o scriitură plăcută și clară, spre bucuria cititorului.

Avem, așadar, prin cele două volume de studii, un ghid în istoria locală, de mare folos pentru toți cei interesați, de la istorici la iubitorii de istorie.

Dr. Călin Emilian Cira

Sfântul Andrei Șaguna și bihoreanul Emanuil Gojdu

Pr. dr. Grigore Linu

Bentru ținutul transilvănean, marele Andrei Șaguna și Emanuil Gojdu au fost două figuri emblematice ce și-au pus amprenta asupra acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu cu oameni frumoși. I-au legat mai ales marile idealuri naționale pe care ei le-au slujit cu multă abnegație, punând pe prim plan ridicarea națiunii române și dobândirea drepturilor sale legitime. Ambii au împlinit cuvântul Mântuitorului Iisus Hristos: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune să laude pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16).

Sfântul Andrei Șaguna a avut din totdeauna legături strânse cu bihoreni. În ședința consistorială a XIII-a din 29 decembrie 1864 este laudat și adus la cunoștința norodului faptul că, după 165 de ani, se reînființează Mitropolia Transilvaniei la care au pus toți sufletul: „Escelenția Sa Andrei Baron de Șaguna din iubirea lui Dumnezeu Arhiepiscopul și Mitropolitul tuturor românilor greco-orientali din Ungaria, Transilvania și Banat, cel mai mare român, bărbatul secolului, în etern va trăi în inima românului... Consistoriul acesta carele biserică română greco-răsăriteană din Biharia și părțile ei adnește, o conduce cu clerul și poporul, în momentul de față e mângâiată de dânsii, cumcă răbdarea și martiriul părinților săi, sunt laurate cu cununa învingerii și nu e în stare deplină ași exprima bucuria”¹.

Ortodocșii bihoreni prezenți la primul Congres Național Bisericesc din 1868 au încercat pe lângă votarea Statutului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania și Ungaria și reînființarea episcopiei orădene, adresându-i în acest sens o petiție mitropolitului Andrei Șaguna: “cu adâncă plecaciune ne rugăm de prealuminatul Congres Național Bisericesc să se îndure prin pământea sa întrepunere de la locurile mai înalte a mijloci restituirea episcopatului greco-ortodox român din Oradea Mare”².

Răspunsul Mitropolitului Șaguna a fost unul plin de speranță: „Recunosc necesitatea episcopiei din Oradea Mare, o doresc și stăruiesc pentru dânsa. Vă asigur, că nu voi cruța nici o osteneală. Aceste petițiuni le voi prezenta Congresului. Sunt om bătrân, se poate să mor azi-mâine... doresc să aveți din gura mea, cum că m-am îngrijit pentru episcopia din Oradea Mare”³.

Sinodul din 1868 nu a fost favorabil credincioșilor din ținutul Bihorului legat de reînființarea episcopiei, Statutul Organic votat, prin articolul 142 referindu-se direct la Consistoriul din Oradea, însă în forma lui existentă. Statutul a fost sancționat și de Împăratul din Viena, în anul 1869.

Dacă până acum Consistoriul a funcționat pe baza actului de oficializare din 1793 și potrivit Rescriptului Declarativ din 1779 și Sistemii Consistoriale din 1782, de acum își va desfășura activitatea potrivit Statutului Organic, ale cărei prevederi au fost aplicate în Bihor din 1870.

Dragostea pe care mitropolitul Șaguna o purta bihorenilor se vede și din faptul ca a dorit să contribuie și material la susținerea financiară a viitoare episcopii: „Îmi zace la inimă reactivarea episcopiei din Oradea Mare ... Cunoscu suferințele lor, ei au multe merite pentru Biserică. Eu vi-o spun domnii mei, că mi-am asigurat viața pentru 100000 de florini. Am cugetat că mai ieftin să n-o dau. Din această sumă, prin testamentul meu, v-a căpăta Oradea Mare 25000 de florini”⁴.

Miron Romanul este cel care a promovat în

fruntea comunităților ortodoxe din Oradea, comercianți și intelectuali, români cu avere, îndemnându-i să înființeze fundații pentru propășirea neamului românesc. Dintre aceștia cel mai important a fost Emanuil Gojdu, fondatorul celei mai mari fundații din Transilvania, Fundația Emanuil Gojdu. Acesta, după părerea unora, este un adevărat român, cu viziuni europene, lucru dedus și din felul său de a gândi: “națiunile română și maghiară sunt avizate una cu alta, în bine și rău. Când pier maghiarul, pier și românul. Și viceversa. Amândouă sunt națiuni mici, dar sunt forte. Ambele sunt strâmtorate între colosul german și colosul rus. Dacă vom ține strâns laolaltă, dacă vom da piept cu puteri unitare, cu rusul și cu neamțul, nu vom pieri cu una cu două”⁵.

O legătură aparte a avut Șaguna cu marele mecenat Emanuil Gojdu cu care a colaborat peste 30 de ani după propria mărturisire. Membru în Dieta Ungariei, Emanuil Gojdu îi scrie Mitropolitului Andrei Șaguna, consultându-l în legătură cu un proiect de lege pe care îl v-a propune în parlament în favoarea națiunii române din Ungaria și Banat, proiect ce cuprindea 17 puncte. Răspunsul vine pe data de 29 aprilie 1861 sub formă de epistolă, în care enumeră pe larg, cu temeuri juridice, drepturile, revendicările și interesele firești ale românilor, dar și principiul autonomiei Bisericii naționale. De asemenea precizează necesitatea vitală de a avea o Adunare bisericească proprie, cu deputați preoți și mireni, care să organizeze viața bisericească și să susțină școlile românești.

Mai cere ca românii să aibă reprezentanți în Dietă, un număr corespunzător procentului populației românești, iar autoritățile să aibă în vedere: „că pe lângă unguri mai are și români, slavi pe pământul său, carii tot așa au drept a pretinde garantizarea și întrebuițarea limbei lor ca și ungurii... Toate acestea le-am scris nu din patimă, ci din convingere, că așa și nu altminterlea simte inteligența nației române și le împărtășesc Ilustrității Tale”⁶.

Același proiect îl trimite Gojdu și mitropolitului unit de la Alba Iulia, Alexandru Sterca Șuluțiu, căutând să pună în acord acțiuni concrete ale tuturor fruntașilor nației, într-o vreme în care cele două Biserici românești din Transilvania erau pe aceiași barica-dă a luptei naționale.

Inițiativa aceasta măreață chiar dacă nu a avut rezultatele scontate a avut un mare rol, a ținut aprinsă torța eforturilor și idealurilor românești care au rămas vii și tot mai mult dorite. Gestul nobil a întemeierii renumitei Fundații Gojdu, în anul 1869, cu un capital de 300.000 de florini își are obârșia mai ales în spiritual inovator, vizionar și pragmatic pe care Șaguna l-a cristalizat în epocă în privința propășirii neamului.

Implicarea marelui mecenat Emanuil Gojdu în interesul Bisericii Ortodoxe din Transilvania a avut loc încă din 1850. În 14 martie 1850, Ghenadie Popescu, profesor vestit la Seminarul Teologic din Arad, scria din Viena (unde se afla ca participant la sinodul episcopilor ortodocși din Imperiu) lui Atanasie Boțco

cel ce conducea Consistoriul din Oradea: „Și până atunci până când deputațiunea de aici, a măsurat cu datorința Sa, va încunoștiința de comun pe poporul roman și deosebi și pe Prea Cinstitul Consistor despre păsurile la maiestatea sa și înaltul guvern împărătesc făcute în interesul național peste tot, am aflat de bine, prin scrisoarea aceasta, a face Prea Cinstiei Tale cunoscut cum că noi, prin plenipotențele pentru încrezământul în noi așezat, cu mulțumită le-a primit... Aici, s-ar putea hotărî și aceea ca să se ceară mitropolit roman neatârnat deplin de cel sârbesc. Si acum ideea aceasta nu ar fi numai a episcopului și a întregului popor și dorința de a avea eparhie deplin neatârnată ar fi comună; bine ar fi ca pe lângă episcop să fie și alți preoți înputerniciți a putea lua parte la sinodul ce se va ține la Viena”⁷.

În 30 martie/11 aprilie 1850 Emanuil Gojdu scrie din Pesta lui Nicolae Jiga, curatorul bisericii din Oradea Mare și mare negustor arătând că, comunitatea din Oradea (Biserica cu Lună) a trimis plenipotență pentru Jiga și pentru alți delegați din Arad; că pe a lui Jiga a reținut-o la el, acesta fiind plecat din Pesta, și roagă să se trimită și pe numele lui (a lui Gojdu) o astfel de plenipotență, „daca ar avea cinstita comunitate din Oradea încrezământ în mine”⁸.

Ședința ținută în 9/21 aprilie 1850 aprobă cererea și chiar își exprimă bucuria pentru vestea că Gojdu va merge la Viena.

Fundația Gojdu a acordat burse (din 1970-1918 5384 burse) și ajutoare financiare pentru elevi, studenți și doctoranzi. Dintre bursieri merită amintiți Octavian Goga, Victor Babeș, Petru Groza, Traian Vuia, Dumitru Stăniloae, etc.

Este de amintit faptul că Fundația Gojdu a cerut și ajutorul forurilor bisericești cele mai înalte din zona sa și anume, Episcopia Aradului și Caransebeșului, pentru acordarea unui împrumut de 73000 de florini din fondurile comune bisericești și școlare. Sinodul întrunit la Arad în 15/27 aprilie 1874 acordă fundației 50000 de florini⁹.

Pentru jertfelnicia lor cele două personalități transilvănene au fost și sunt iubite și cinstite ca atare. Atunci când vorbim de cinstea pe care înaintașii noștri le-au acordat-o amintim însemnările unei importante figuri din clerul bihorean între anii 1894-1924, Andrei Horvath, preot paroh în Velența-Oradea. La pagina

13 din Caietul de însemnări este consemnat: „Părăstas pentru odihna sufletului lui Emanuil Gojdu, care a testat națiunii averea sa de peste 300000 de florini. Se ține părăstas în tot anul în Duminica mai apropiată de 9/21 februarie în mod oficios în toată Mitropolia”; iar la pagina 17: „Părăstas pentru odihna sufletului marelui nostru mitropolit și arhiepiscop, restauratorul vechii Mitropolii, Andrei baron de Șaguna. Se ține în tot anul oficios în duminica ce cade mai aproape de Sfântul Andrei. Părăstasul se face din anul 1896”¹⁰.

În ceea ce privește cinstea pe care noi o acordăm înaintașilor noștri, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în data de 29 octombrie 2011 l-a canonizat pe mitropolitul Andrei Șaguna, fiind cinstit ca sfânt pe data de 30 noiembrie alături de Sfântul Apostol Andrei. Tot Sfântul Sinod a decretat anul acesta anul filantropilor ortodocși, pentru a-i pomeni pe toți aceia care au simțit în adâncul ființei lor dragoste de țară și popor. Având în vedere că anul acesta în data de 3/15 februarie s-au împlinit 150 de ani de la plecarea lui Emanuil Gojdu în eternitate, din încredințarea I.P.S. Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, s-a săvârșit pe data de 16 februarie în toate bisericile din Arhiepiscopie slujba parastasului vrednicului de pomenire Emanuil Gojdu.

Veșnica lor pomenire!

⁷ Gheorghe Lițiu, *Românii arădeni în framântările anilor 1849-1850*, Arad, 1947, p. 58-60.

⁸ Arhivele Naționale – Direcția Județeană Bihor., *Fond Episcopia Romano-Catolică*, dos. 7, fil. 18.

⁹ *Protocolul despre Sediintele Sinodului Eparhial de la Arad, Ședința IX din 15-27 aprilie 1874*, p. 50-51.

¹⁰ Arhiva Bisericii din Velența, *Caietul de însemnări a preotului Andrei Horvath*, pp. 1-84.

¹ Arhiva Episcopiei Ortodoxe Oradea, *Fond Consistoriul din Velența Orăzii, Ședința consistorială din 1864*, nr. 1260.

² *Actele Sinoadelor Eparhiale ale Episcopiei Ortodoxe Române a Orăzii Mari din anii 1920, 1921, 1922*, Oradea, 1922, p. 116-117.

³ *Ibidem*, p. 117.

⁴ *Ibidem*, p. 118.

⁵ Constantin Butișcă, *Consistoriul din Velența Orăzii, în Vechea Catedrală Ortodoxă a Bihorului. Biserica din Velența Orăzii*, Oradea, 2004, p. 45.

⁶ Andrei Șaguna, *Corespondența*, Cluj-Napoca, 2005, pp. 338-346.

Educația online din perspectiva orei de religie

Prof. Timiș Ionița

Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Lazăr”
Cluj-Napoca

Lucrarea de față reprezintă o fișă de lucru dată claselor de liceu, la disciplina religie, în prima săptămână de școală online. Având în vedere adaptarea elevilor la noua metodă de studiu, am socotit că disciplina religie nu poate veni cu teme care să-i încarce psihic pe elevi, ci este datoare de a veni cu o ofertă care să le descongese frica și să le asigure un suport moral de dobândire a încrederii. Textul adresat elevilor:

Dragii mei elevi,

Citiți cu atenție textul și rezolvați cerințele de mai jos:

Trăim vremuri care nu ne permit să fim împreună, să ne vedem față către față, nu pentru că legea este nedreaptă, ci trebuie să înțelegem că toți am greșit undeva, că am stricat armonia pe care a așezat-o Creatorul în Univers. Noi, întreaga omenire, L-am supărat pe Dumnezeu, mult prea mult. Atunci când Dumnezeu îngăduie aceste lucruri asupra noastră, le face spre certarea și schimbarea vieții noastre. Nu o dată ca pe o pedeapsă, ci o face ca să ne dăm seama unde ne aflăm, pe ce cărare suntem. Ne cercetează Dumnezeu și ne arată cât de slabi, de firavi și de neputincioși suntem, indiferent ce funcție am avea pe acest pământ. Ca o frunză-n vânt, ca un fir de iarbă, "care astăzi este, iar mâine se taie", așa este omul pe acest pământ.

Tendința omului de a se înălța pe sine mai presus decât măreția care i-a fost dată, de a se arăta pe sine ceea ce nu era, o vedem în toată istoria umanității.

Dorința omului era de a se face pe el înșșiși dumnezeu și de a-și sluji luiși mai mult decât Creatorului său. Îl dăm jos pe Dumnezeu și ne punem pe noi pe tron. El ne-a cerut să-L iubim pe Dumnezeu la modul absolut. El este Creatorul nostru, El este Izvorul vieții noastre, este Făcătorul nostru. Pe El trebuie să-L iubim. Pe El trebuie să-L avem ca punct de reper pentru viața noastră. Iată, acesta este Tatăl meu cel din veac și în El vreau să mă încred. El este scăparea mea. De nimic nu mă voi teme.

S-a lăsat o liniște teribilă peste întreg pământul. Prea nu am știu niciodată, în goana noastră infernală, să admirăm un rășarit de soare, un cîrîp de păsărele la geamul nostru, un firicel de iarbă crescut în trotuar, să auzim răspicat că fiul și fiica mea îmi spun "mamă", că fiul te strânge în brațe și tu îi spui: "Dragul meu, ce mare ai crescut! Nici nu știu când te-ai făcut așa mare". Noi nu am mai avut ochi pentru nimic din frumusețea vieții, ci doar pentru aspirații înalte, care nu aduceau altceva decât izolarea noastră și îndepărtarea de simplitatea și frumusețea vieții. Ne-am complicat existența. Pe când, ea era atât de simplă și în același timp, atât de frumoasă!

Am intrat de bună voie într-un mare Concert. Este un concert cosmic compus de Marele Compozitor care a creat o operă perfectă, în care, noi toți, suntem instrumentiști sau corul cu vocile divine. Din păcate, noi ne-am crezut mai grozavi decât Compozitorul, schimbând notele de pe portativ. Ne-am apucat să cântăm toți, fiecare în glasul nostru, fiecare după mîntea noastră strâmbă, fiecare ne-am creat propria noastră partitură, distonând fragmente întregi. Ne-am considerat compozitori. Am încercat să luăm locul Marelui Compozitor. Ne-am crezut dumnezei! Opera ar fi fost perfectă, dacă ne-a fi lăsat dirijați de Dirijor și i-am fi urmărit bagheta! Așa că, de când s-a înfiripat în inima noastră dorința de mărire, ne-am apucat să cântăm toți, de capul nostru, fără să ascultăm interpretarea celui de lângă noi, excluzându-L chiar pe Marele Compozitor și Dirijor.

În general, muzica, folosește PAUZA, ca pe un semn de mare valoare. Această pauză dă timp ascultătorului să mediteze la armonia și la frumusețea operei. Prin acest semn infim, Dirijorul oferă posibilitatea instrumentistului să se odihnească, fiepermite vocilor sau unor instrumente să se evidențieze. Ca să aibă valoare această pauză, este foarte important ca toți

să se conformeze notelor din partitura.

Concertul este încă în desfășurare. Făpturile iraționale și întreaga natură își cântă mai departe partitură distorsionată de om și în sfârșit, respiră, ieșind din ștrangularea adusă de om. Ele simt și aud că nu sună bine, și de aceea, singure, vor să-și regăsească notele pierdute sau distruse de om, dregându-și vocea sugrumată. Vor să urmărească bagheta Dirijorului. Omenirea a ajuns la o "pauză muzicală" sau chiar la o sincopă, iar Marele Dirijor va hotărî în ce loc al partiturii va așeza sincopa și cât timp va dura această pauză muzicală. Ce se va întâmpla dacă va urma "semnul de repetiție" pentru omenire? E posibil orice. Probabil, Dirijorul va simți nevoia de o reîmprospătare a partiturii pe care omul a contrafăcut-o după puterea lui de "dumnezeu" în care se încredea. Oare, vom "fredona" cu aceleași greșeli, cu aceeași mândrie partitura creată de noi? Vom cânta mai bine? Vom cânta mai rău? Vom vedea! Dar acum ni s-a dat o pauză să putem medita la sunetele false pe care le-am creat. Încă avem timp să le corectăm.

Poate, în nepăsarea noastră, s-ar putea să avem surpriza ca Dirijorul să pună "bara de final" pentru unii, socotind că Orchestra lumii nu respectă armonia partiturii pe care ne-a pus-o la dispoziție. Fiecare, ar trebui să ne facem timp și liniște în viața noastră și să reascultăm cu atenție fragmentul pe care-l aveam de cântat. Ar trebui să ne întrebăm: "Sunt mulțumit de interpretarea mea de până acum? Am respectat notele din "partitura" care mi-a fost încredințată? Mai este timp să mai corectez unde am greșit? Oare, mi se va mai da șansa?" Cu siguranță, Marele Dirijor are nevoie de fiecare dintre noi. Ne-a creat pentru că dorea să înfrumusețeze Marea Operă a lumii cu cântecul nostru, cu interpretarea noastră. Dacă nu avea nevoie, nu ne-ar fi adus la existență. Atunci când ne-a creat, ne-a dat un rost anume, și nu doar pentru o vreme, ci pentru

eternitate. În veșnicie, interpretarea noastră se va armoniza cu interpretarea îngerilor, pentru că viața veșnică este un "cântec care nu se mai termină", este o "operă divino-umană" în care, dacă lipsește un instrumentist sau o voce, nu mai sună bine! Așa că, în această liniște abisală care s-a așternut peste pământ, avem timp să medităm la rolul și locul nostru în această Operă.

De mare valoare

este această "pauză universală", chiar dacă nimănui nu-i convine! Altfel, nu se poate reîmprospăta opera. Dacă fiecare dintre noi, am da dovadă de dorința de a interpreta mai bine partitura, este puțin probabil ca pauza să dureze mult. MEDITEAZĂ la această pauză! Dacă ne-am aduce aminte că suntem trecători prin viață, poate am fi mai buni unii cu alții și am admira fiecare notă, fiecare fragment muzical pe care îl cântă cei de lângă noi. Însă, Atenție la DIRIJOR!

Numai o clipă Dumnezeu și-a întors fața de la noi și toate s-au tulburat și am căzut într-un abis al liniștii sau al temerii universale. Pentru cel care are frica de Domnul nu există frica de moarte. El știe că viața i-a fost dăruită nu ca să-i fie luată. El se încrede în Cel care este Izvorul vieții.

Dragii elevi,

Vă propun ca, în fiecare zi, să vă faceți timp să coborâți în lăuntrul vostru, acolo unde îl veți întâlni pe Cel care vă poate dărui liniște sufletelor voastre. Analizați-vă viața! Vedeți pe ce treaptă a portativului sunteți. Faceți-vă timp să vă ascultați, în singurătatea vieții voastre, notele pe care le cântați fals. Hotărâți-vă să vă schimbați viața! Doriți-vă să cântați mai bine! Puneți început bun și aveți încredere că totul va fi bine. Dacă deciziile noastre vor mișca puțin conștiința lăuntrică, veți avea certitudinea credinței că armonia de început a creației se dorește repetată. Promiteți, cu toată sinceritatea, în fața lui Dumnezeu că doriți să vă schimbați viața și să devenim mai buni, renunțând la egoismul nostru. Rugați-vă pentru voi, pentru familia voastră, pentru lumea întreagă! Această perioadă nu ne-a fost dată decât pentru a medita la sensul existenței noastre: de unde venim, de la Cine venim, pentru ce trăim, la Cine vom merge! Acesta va fi un "timp cu Dumnezeu". Este un timp în care ni se oferă posibilitatea să ne punem ordine în viață, în gânduri, în suflet, în decizii, în sensuri! Aveți speranță! Trăiți mai intens viața, picătură cu picătură; viața pe care nu am știut să o prețuim până

acum, viața, cu tot ce cuprinde ea: iubirea, iertarea, omenia! Atunci când nu ești singur, și-i ai pe cei dragi lângă tine, greutatea sunt mai ușoare. Suntem copiii Lui! Ce tată își abandonează copilul? Copilul, mai degrabă îl abandonează pe Tată, atunci când fuge de acasă. Am fugit pre mulți de-acasă! Am crezut că e mai bine prin lume. Am căzut pre mulți în prăpastie. Păstorul cel bun vine după noi, după oia cea pierdută, acolo în prăpastia vieții noastre. Ne leagă rănilile și ne duce pe brațul Său acasă. Lăsați-vă purtați pe brațele Părintelui ceresc, căci Domnul spune în **I Paralelipomena 7, 13-14**: "De voi încuia cerul și nu va fi ploaie, de voi porunci lăcustei să mănânce țara sau de voi trimite boala molipsitoare asupra poporului Meu, și se va smeri poporul Meu, care se numește cu numele Meu, și se vor ruga și vor căuta fața Mea, și se vor întoarce de la căile lor cele rele, atunci îi voi auzi din cer, le voi ierta păcatele lor și le voi tămădui țara".

Aceasta este singura soluție. Cheia salvării stă în noi! Aveți încredere! Dumnezeu va opri această PAUZĂ UNIVERSALĂ din Opera Sa, doar dacă ne vom smeri! Va fi bine! Asta vrea orice Tată pentru copiii Săi ascultători! Să nu ne pierdem speranța! Să nu ne pierdem bunătatea! Să nu ne pierdem zâmbetul! Să nu ne pierdem iubirea! Să nu ne pierdem viața și mântuirea!

Dumnezeu să aibă milă de poporul român, dar și de lumea întreagă!

FIȘA DE LUCRU

În tumultul de teme online, religia îți oferă o altă perspectivă:

„Tema spirituală” - online cu cerul

Citește cu atenție conținutul *Cuvântului de suflet*. Îți este adresat, fie, în mod personal.

Analizează-ți conștiința din perspectiva rolului tău primit de Dirijor în Marele Concert cosmic.

Stai de vorbă cu tine și răspunde-ți la următoarea întrebare: "Cu ce daruri am fost înzestrat de Creator și cât de bine mi-am făcut datoria în Orchestra din care fac parte în relație cu semenii?"

Analizează "notele muzicale" pe care nu le-ai cântat conform cu partitura.

Exersează corect "nota falsă din portativul tău" până o vei cânta excelent și va da valoare orchestrei.

Înlocuiește frica nefirească de moarte cu încrederea în Dumnezeu, pe baza rostirii acestui psalm.

Meditează profund, în fiecare zi, la expresia

„Iubirea va salva lumea!” și pune-o în aplicare!

Sugestie: Citiți, cât mai des, Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, Paraclisul Maicii Domnului sau Psalmii lui David! Vă vor mângâia sufletul.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, aprilie 2020

Luni, 6 aprilie 2020, în sala „Vasile Petrașcu” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a avut loc, cu participarea Preasfințitului Părinte lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, lansarea on line a cărții lect. univ. dr. Paul Siladi cu titlul: *Singurătatea îmblânzită: reflecții citadine despre Părinții pustiei*, apărută la Editura Trinitas a Patriarhiei Române. Au luat cuvântul: Pr. conf. univ. dr. Cristian Sonea, prodecanul Facultății, Pr. lect. univ. dr. Liviu Vidican Manciu și autorul. Manifestarea a fost moderată de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, decanul Facultății, care a scris Cuvântul înainte al cărții.

În urma concursului public pentru selecția decanilor organizat de Universitatea „Babeș-Bolyai”, în conformitate cu dispozițiile Legii educației naționale nr. 1 / 2011, prevederile Chartei UBB și a Regulamentului privind alegerile în structurile și funcțiile de conducere ale UBB, arhim. prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia a fost desemnat joi, 16 aprilie 2020, în funcția de decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pentru legislatura 2020-2024. Noul decan a fost numit de Rectorul Universității, prof. univ. dr. Daniel David - după un interviu în care a fost prezentat programul managerial - și validat de Senat.

Consiliul facultății, în ședința online din data de 27 aprilie 2020, la propunerea părintelui decan arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, a avizat numirea pr. lect. univ. dr. Adrian-Aurel Podaru în funcția de prodecan al facultății pentru legislatura 2020-2024.

Dr. Dacian But-Căpușan

† **Benedict Bistrițeanul****Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului****Agenda - Aprilie 2020****1 aprilie**

Program de audiențe la birou.

De la ora 17⁰⁰, slujește Denia Canonului cel Mare la Mănăstirea Mihai Vodă, Protopopiatul Turda, și rostește un cuvânt de învățătură.

2 aprilie

Predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

De la ora 22⁰⁰, susține o conferință online pe tema „Credința ca putere” pentru credincioșii Parohiei Nantes (Franța).

3 aprilie

De la ora 9⁰⁰, slujește Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite la Parohia Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăstur și rostește un cuvânt de învățătură.

De la ora 18⁰⁰, slujește Denia Acatistului Bunei Vestiri la Mănăstirea Parva, Protopopiatul Năsăud (jud. Bistrița-Năsăud) și rostește un cuvânt de învățătură.

4 aprilie

De la ora 9⁰⁰, slujește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur la Mănăstirea Parva.

De la ora 18⁰⁰, săvârșește slujba Privegherii la Mănăstirea Parva.

5 aprilie

De la ora 10⁰⁰, săvârșește Liturgia Sfântului Vasile cel Mare la Mănăstirea Parva și rostește omilia duminicală.

6 aprilie

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

De la ora 17⁰⁰, participă online la ședința de consiliu al Facultății de Teologie Ortodoxă, în cadrul căreia are loc prezentarea proiectelor candidaților pentru funcția de decan.

De la ora 19⁰⁰, participă la prezentarea și lansarea online a cărții „Singurătatea îmblânzită” a domnului lect. univ. dr. Paul Siladi.

7 aprilie

De la ora 10⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

De la ora 16⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

8 aprilie

Program de audiențe la birou.

De la ora 18⁰⁰, săvârșește Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite la Parohia Sfântul Mare Mucenic Mina, din cartierul clujean Bună Ziua, și rostește un cuvânt de învățătură.

9 aprilie

Predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

10 aprilie

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Pantocrator-Beclean

De la ora 16⁰⁰, slujește Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite la Mănăstirea Salva, Protopopiatul Năsăud (jud. Bistrița-Năsăud) și rostește un cuvânt de învățătură.

11 aprilie

De la ora 9⁰⁰, în Sâmbăta lui Lazăr, săvârșește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur și predică la paraclisul Seminarului Teologic Ortodox Cluj-Napoca. În cadrul aceleiași

slujbe, îl hirotonește întru diacon pe teologul Sergiu Iustin Pop pe seama Centrului eparhial.

12 aprilie

De la ora 10⁰⁰, de Florii, slujește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur la Catedrala Mitropolitană și rostește omilia praznicului.

13-15 aprilie

În primele trei zile din Săptămâna Mare se retrage la Mănăstirea Piatra Fântânele, Protopopiatul Bistrița (jud. Bistrița-Năsăud), unde participă la programul liturgic specific: de la ora 8⁰⁰, Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite, de la ora 16⁰⁰, Pavecernița Mare, iar de la ora 19⁰⁰, slujba Deniei.

14 aprilie.

Face o vizită pastorală în Parohia Ciosa și Filia Iliuța Bozhii, Protopopiatul Bistrița (jud. Bistrița-Năsăud).

15 aprilie

De la ora 8⁰⁰, slujește Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite la Mănăstirea Piatra Fântânele și adresează un cuvânt de învățătură obștii monahale.

De la ora 19⁰⁰, slujește Denia Joiii celei Mari la Mănăstirea Florești, Protopopiatul Cluj I (jud. Cluj) și rostește un cuvânt de învățătură.

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, înconjurat de părinții împreună-slujitori în noaptea de Înviere, la Capela Seminarului Teologic din Cluj-Napoca, duminică, 19 aprilie, 2020.

16 aprilie

De la ora 10⁰⁰, în Joia Mare, slujește Liturgia Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia la Parohia Schimbarea la Față din Cluj-Napoca și rostește un cuvânt de învățătură.

De la ora 18⁰⁰, participă la slujba Deniei celor 12 Evanghelii la Catedrala Mitropolitană, împreună cu ÎPS Mitropolit Andrei, la finalul căreia rostește un cuvânt de învățătură.

17 aprilie

De la ora 10⁰⁰, în Vinerea Mare, slujește și predică în cadrul Vecerniei cu scoaterea Sfântului Epitaf la Catedrala Mitropolitană.

De la ora 18⁰⁰, slujește Denia Prohodului Domnului la Parohia Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăstur și rostește un cuvânt de învățătură.

18 aprilie

De la ora 12⁰⁰, în Sâmbăta Mare, slujește Liturgia Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia la Catedrala Mitropolitană și rostește un cuvânt de învățătură.

19 aprilie

De la ora 00⁰⁰, în miez de noapte, slujește slujba Canonului Învierii și Liturgia Pascală, în paraclisul Seminarului Teologic Ortodox Cluj-Napoca. Participă la slujbă PC Pr. Liviu Vidican

Manci, Directorul Seminarului Teologic, și P. Cuv. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul aceleiași școli.

De la ora 18⁰⁰, participă la slujba Vecerniei celei de-a doua Învieri la Catedrala Mitropolitană și citește Evanghelia rânduită în limba siriacă.

20 aprilie

De la ora 10⁰⁰, a doua zi de Paști, slujește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur la Catedrala Mitropolitană și rostește un cuvânt de învățătură.

21 aprilie

De la ora 10⁰⁰, a treia zi de Paști, săvârșește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur în Parohia Gledin, Protopopiatul Bistrița (jud. Bistrița-Năsăud) și rostește un cuvânt de învățătură. La slujbă, poartă engolpionul primit în dar de către Mitropolitul Bartolomeu Anania de la Mitropolitul Vladimir al Kievului, în cadru festiv, în ziua canonizării Sfântului Pahomie de la Gledin, primăvara anului 2007.

22 aprilie

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

23 aprilie

De la ora 10⁰⁰, de sărbătoarea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, slujește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur în Filia Fântânele a Parohiei Matei, Protopopiatul Beclean (jud. Bistrița-Năsăud) și rostește un cuvânt de învățătură; în continuare săvârșește slujba botezului pruncului Nicolae, fiul preotului paroh Sergiu Balint; participă și PC Pr. Doru Zinveliu, Protopop de Beclean.

24 aprilie

De la ora 10⁰⁰, de sărbătoarea Izvorul Tămăduirii, slujește Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur la Parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur și rostește un cuvânt de învățătură; în continuare săvârșește Sfințirea cea mică a apei.

25 aprilie

De la ora 12⁰⁰, participă la slujba Sfeștaniei, săvârșită la Centrul Eparhial.

26 aprilie

Duminica Tomii, de la ora 10⁰⁰, slujește Sfânta Liturgie la Mănăstirea Cășiel, Protopopiatul Dej (jud. Cluj-Napoca) și rostește un cuvânt de învățătură. Participă la slujbă PC Pr. Ioan Bufta, Protopopul Dejului, și PCuv. Protos. Serafim Bădilă, duhovnicul Mănăstirii Cășiel.

27 aprilie

De la ora 9⁰⁰, participă la ședința de lucru a Permanenței Consiliului Eparhial.

De la ora 18⁰⁰, participă online la ședința consiliului Facultății de Teologie și a Departamentului aceleiași facultăți.

28 aprilie

De la ora 16⁰⁰, predă online seminarul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

29 aprilie

Face o vizită pastorală la Mănăstirea Cheile Turzii, Protopopiatul Turda.

30 aprilie

Predă online cursul de „Spiritualitate ortodoxă”, anul III, cursul de „Limbă și literatură siriacă”, anul II, și cursul de „Teologie, viață social-politică și relații interreligioase în spațiul siriacă”, Master anul I, Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

IPS ANDREI MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **vineri**, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri** și **vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Aprilie 2020

1 aprilie

În Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), slujește Denia Canonului Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură către creștinii de acasă.

2 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Cuvioasă Parascheva” de la Râșca Transilvană, protopopiatul Huedin.

3 aprilie

În Capela Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca (slujitor: Arhim. Samuel Cristea), slujește Denia Acatistului Bunei Vestiri. Prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură către creștinii de acasă.

4 aprilie

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernia Mare și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

5 aprilie

În Catedrala Mitropolitană, slujește Sfânta Liturghie și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

6 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon” de la Dâncu, protopopiatul Huedin.

7 aprilie

Prezidează ședința extraordinară a Permanenței Consiliului Eparhial cu participarea telefonică a Preacucerincilor Părinți Protopopi din Arhiepiscopie, pentru stabilirea modului în care vor fi împărțite pâinea și vinul binecuvântate (Paștile) în contextul crizei de sănătate existentă în lume.

Face o vizită la Mănăstirea „Înălțarea Domnului” de la Muntele Rece, protopopiatul Turda.

8 aprilie

În Capela Seminarului Teologic Ortodox (slujitor:

Arhim. Samuel Cristea), slujește Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfințite și, prin intermediul rețelelor de socializare, rostește un cuvânt de învățătură.

9 aprilie

Acordă un interviu postului de televiziune România TV și unul pentru cotidianul *Adevărul*.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan” de la Pădureni, protopopiatul Turda.

10 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” de la Nicula, protopopiatul Gherla, pentru a inspecta stadiul lucrărilor realizate la consolidarea vechii biserici.

11 Aprilie (Sâmbăta Sfântului și Dreptului Lazăr)

Cu prilejul hramului, în biserica mănăstirii de la Cristorel, protopopiatul Cluj I, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În biserica Mănăstirii „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, în prezența obștii monahale, săvârșește slujba Parastasului pentru toți cei adormiți în nădejdea învierii și a vieții celei veșnice, mutați la Domnul în toate timpurile și locurile. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia Mare și rostește un cuvânt de învățătură prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

12 Aprilie (Intrarea Domnului în Ierusalim)

În biserica Mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului” de la Florești, protopopiatul Cluj II, în prezența obștii monahale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Luni. Rostește, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, o cateheză.

13 aprilie

În biserica Mănăstirii „Sfântul Proroc Ilie”, de la Nușeni, protopopiatul Beclean, în prezența obștii monahale, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Marți. Rostește un cuvânt de învățătură.

14 aprilie

Predă on-line cursul de Spiritualitate masteranzilor de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Transmite, prin intermediul postului de radio „Re-

nașterea”, presei locale, mesajul de Sfintele Paști adresat clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

În biserica Mănăstirii „Sfânta Parascheva”, de la Râșca Transilvană, protopopiatul Huedin, în prezența obștii monahale, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Miercuri. Rostește un cuvânt de învățătură.

15 aprilie

În biserica mare a Mănăstirii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Dobric, protopopiatul Beclean, în prezența obștii monahale, slujește Denia din Sfânta și Marea Zi de Joi. Rostește un cuvânt de învățătură.

16 Aprilie (Joia Mare)

În Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, slujește Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare unită cu Vecernia. Rostește cuvântul de învățătură și sfințește pâinea și vinul cunoscute în popor ca „Sfintele Paști”.

În Catedrala Mitropolitană, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, slujește Denia celor 12 Evangheliilor.

17 Aprilie (Vinerea Mare)

În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba vecerniei și la momentul scoaterii Sfântului Epitaf din altar.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Denia Prohodului

Domnului și rostește un cuvânt de învățătură. Împlinește tradiționalul ritual al înconjurării bisericii cu Sfântul Epitaf.

18 aprilie

Primește, la Aeroportul Internațional „Avram Iancu” din Cluj-Napoca, delegația Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului care a adus Sfânta Lumină de la Ierusalim. Cu ajutorul Prefecturii, Poliției și Jandarmăriei din Cluj, distribuie Sfânta Lumină delegațiilor venite din județele Cluj, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Sălaj, Mureș, Alba și Bihor. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Ar-

hiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului.

La orele 23.30, în Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Canonului Sâmbetei celei Mari.

19 Aprilie (Învierea Domnului. Prima Zi de Paști)

La orele 00.00, la miezul nopții de Sâmbătă spre Duminică, pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, începe Utrenia Învierii, continuată ulterior în Catedrală. Prin intermediul postului de radio „Renașterea” și a rețelelor de socializare, rostește un cuvânt de învățătură.

La orele 10.00, împreună cu soborul slujitorilor de la Catedrala Mitropolitană, în prezența Preasfințitului Părinte Episcop Vasile, slujește Sfânta Liturghie și, prin intermediul postului de radio „Renașterea” și studioului teritorial Cluj al Televiziunii Române, dă citire Pastoralului trimise, cu ocazia Sfintei Sărbători a Învierii Domnului a anului 2020, clerului și credincioșilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Hirotessește întru duhovnic pe PCuv. Protos. Iosif Moldovan de la Catedrala Mitropolitană.

Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, înconjurat de părinții împreună-slujitori la Sfânta Liturghie de Paști, pe treptele Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, duminică, 19 aprilie, 2020.

Primește la reședință slujitorii Catedralei Mitropolitane, oferindu-le tradiționala recepție din Ziua de Paști.

La ceas de seară, împreună cu PS Părinte Benedict Bistrițeanul, săvârșește Slujba celei de-a doua Învieri și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește o cateheză. Împlinește îndătinatul ritual al Iertării din Duminica Învierii.

20 Aprilie (Învierea Domnului. A doua Zi de Paști)

În Biserica „Intrarea în Templu a Maicii Domnului” din Bistrița (parohi: Prot. Alexandru Vidican, Pr. Nicolae Feier și Pr. Vasile Beni), slujește Sfânta Liturghie și, prin intermediul postului de televiziune AS TV, rostește cuvântul de învățătură.

Săvârșește slujba de binecuvântare a locuinței familiei Gavrilă Ursa din Bistrița. Rostește un cuvânt de felicitare.

Face o vizită în biserica parohiei Vetiș, județul Satu-Mare.

În capela mortuară din cimitirul parohiei Vetiș, protopopiatul Satu-Mare, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitei întru Domnul, Maria Pinte, bunica Protosinghelului Simeon, eclesiarhul Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de mângâiere.

21 Aprilie (Învierea Domnului. A treia Zi de Paști)

În biserica Mănăstirii „Mihai Vodă” de la Turda, înainte de începerea Sfintei Liturghii, săvârșește slujba rasoforiei pentru sora Liliana Boanfă, devenită rasofora Irina.

„Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, a parohiei Sângeorz-Băi III (paroh: Pr. Paul Gavriloaie).

La Mănăstirea „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” de la Cormaia, protopopiatul Năsăud, se întâlnește cu obștea și rostește un cuvânt duhovnicesc.

și Clujului, prin localitățile din cuprinsul eparhiei. Se închină înaintea ei, rostește o rugăciune către Maica Domnului cerând să ne acopere cu cinstitul ei omofor și rugăciunea pentru izbăvirea de noua molimă. Binecuvintează procesiunea Sfintei Icoane în județele Cluj și Bistrița-Năsăud, organizată pentru

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în biserica Mănăstirii Cormaia, Protopopiatul Năsăud, sărbătoarea Sfântului Gheorghe, 23 aprilie, 2020.

Părintele Mitropolit Andrei, slujind Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Mihai Vodă de la Turda, 21 aprilie, a treia zi de Paști, 2020.

Slujește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii „Mihai Vodă”. În cadrul acesteia, la momentul rânduit, tunde în monahism pe rasoforele Anastasia Feier și Nectaria Cheianu, viețuitoare în această vatră monahală. Rostește cuvântul de învățătură.

Slujește Vecernia în Catedrala Mitropolitană și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

22 aprilie

În Biserica „Schimbarea la Față” din Sângeorz-Băi, protopopiatul Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Victor, fiul părintelui paroh, Paul Gavriloaie. Rostește un cuvânt de învățătură.

Face o vizită pe șantierul noii biserici, cu hramul

23 Aprilie (Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, Purtătorul de biruință)

În biserica Mănăstirii Cormaia, în prezența obștii monahale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

24 Aprilie (Izvorul Tămăduirii. Sfânta Cuvioasă Elisabeta)

Cu prilejul hramului, în biserica Mănăstirii „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca, în prezența Preasfințitului Părinte Episcop Vasile și a obștii monahale, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Întâmpină Icoana Maicii Domnului Făcătoare de Minuni de la Mănăstirea Nicula, purtată în procesiune de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului

întărirea și încurajarea celor aflați în lupta cu combaterea noii pandemii ce a cuprins lumea întreagă.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

25 aprilie

În prezența viețuitorilor mănăstirii de la Centrul Eparhial din Cluj-Napoca, săvârșește slujba de sfințire a apei și cea de binecuvântare a amplelor lucrări realizate la Casa Arhierescă și la Casa de oaspeți din incinta Palatului Mitropolitan. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, rostește un cuvânt de învățătură.

26 aprilie

În biserica Mănăstirii „Izvorul Tămăduirii” de la Salva, protopopiatul Năsăud, în prezența obștii monahale, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PCuv. Protos. Natanael Zamfirache de la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză prin intermediul postului de radio „Renașterea”.

27 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Proroc Ilie” de la Băișoara, protopopiatul Turda.

28 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Petru Rareș Vodă” de la Ciceu Corabia, protopopiatul Beclean.

29 aprilie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald, protopopiatul Huedin.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Învierii Domnului Hristos și rostește, prin intermediul postului de radio „Renașterea”, un cuvânt de învățătură.

30 aprilie

În Cimitirul Central din Cluj-Napoca, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Dr. Teofil Pop, directorul Clinicii Interservisan. Rostește un cuvânt de mângâiere.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Jurnal, octombrie 1996 - continuare -

Dr. Nicoleta Pălimaru

19 oct. 1996

Biminează am fost la IPS Bartolomeu să-i duc un pachet de la părinți.

Avea pe birou două cărți de la editura Deisis, D. Rocanello și G. Bunge. Am remarcat din nou ordinea de pe birou și din încăpere. Și-a făcut timp să discute cu mine despre:

1. *literatură și relația profundă a părintelui cu ea*, oferindu-mi și câteva sfaturi: „Darul meu de la Dumnezeu este să fac literatură. La Văratec îl citeam vara pe Sadoveanu, iar toamna pe Bacovia. Lucram noaptea până la ora 2-3. Toate cărțile mi le-am scris noaptea. Numai după ce am venit la Cluj mi-am schimbat stilul. Important e să-ți placă ceea ce faci. Mie mi-a plăcut literatura. E ca suferința. În tinerețe, pe toate le citești de-a valma, dar vine vremea selecției. E normal să fii nemulțumită, dar să nu cazi în disperare”. În privința calculatorului, părintele preferă să-și păstreze „plăcerea scrisului, cu tăieturi, corecturi”, ca Arghezi;

2. *amintiri despre Văratec*. Spunea că datorită duhovnicului său, părintele Papacioc, a iertat-o pe maica N. „Ia-ți-o din spate! Ai altceva de făcut. Iart-o!”. „Dacă el îmi e duhovnic, fac ce-mi spune”, a încheiat ferm înaltul;

3. *acuzele ce i se aduc cu privire la colaborarea cu Securitatea*. Mi-a spus cu mâna pe inimă că el nu a fost nici agent intern, nici extern. „Am slujit Biserica, iar poezia a fost scăparea mea”;

4. *Părinții Bisericii și vise*. El nu crede în vise. „Cu visele suntem în mister”. Mi-a povestit visul său din închisoarea de la Aiud. „Mi se deschisese un mare cimitir. M-am gândit că trebuia să mor, dar am rezistat prin credință și cultură. Un coleg de celulă a crezut în vise și a luat-o razna”. Cu o tristețe brodată de lumină, spunea că va merge la Aiud să sfințească capela din incinta închisorii, după atâția ani, dar „cu coroană” (se referea la mitră);

Se plângea de faptul că a ieșit prea mult în public în ultima vreme.

La plecare, m-a îndemnat să-i recitesc pe Părinții filocalici.

22 oct. 1996

Dau peste fișe din liceu și dosare cu poezie. Privindu-le, mă simt o grădinară să a fișelor, o scormonitoare a vieții altora. Recitesc lirică franceză și nu numai. Găsesc fluturașul din liceu, de la Centrul francez, când m-am bucurat, alături de părinți, de seara dedicată lui Rimbaud. Pasiunea mea pentru franceză a început de la viața Mariei Curie. Recitesc Ungaretti (m-am plimbat în Paris pe strada care îi poartă numele, cu „sentimentul că timpul a fost abolit”), Octavio Paz, Jimenez, Lorca, dar și Aurel Dumitrașcu. Îmi amintesc de atitudinea lui față de poezie. În liceu, când a avut întâlnire cu clasa noastră, vorbea despre poezie stând în picioare; refuzase să se așeze, argumentând: „din respect pentru poezie”.

23 oct. 1996

Masă la restaurantul „Pescarul” cu Maria Ganciu, Claudița, Cătălin P., Ciprian, Dinu și Nicu Turcan. Discuții despre poezie, teologie și ultimele apariții de la editura Deisis. Jucăm și șah. Poezii grupului sunt Maria, Nicu Turcan și Dinu. Mâncăm ciorbă de fasole cu smântână. Domnul care ne servește e amabil cu noi și familiarizat deja cu discuțiile noastre. Seara, vizită în Hașdeu la Corina și Cristina Ciumaș. Finuțe, elegante în îmbrăcăminte și atente la detaliile mesei. Purțăm discuții odihnitoare. Corina are suflet de artist. Mi-e dor de întâlnirea cu ei la sediu, precum și de pelerinaje, care sunt o adevărată terapie.

Este credința în Dumnezeu expresia unei vocații?

Prof. univ. dr. Mircea Gelu Buta

ntr-un articol apărut în ultimul număr al Revistei Christian bioethics, autorul consideră credința în Dumnezeu o vocație, afirmație demnă de interes, care merită să fie luată în considerare și examinată.

Vocația constituie o premisă, ea fiind anticamera unei realități; este un element latent care promite să devină patent, dar poate și să nu depășească stadiul de virtualitate. Există nenumărați oameni care se plâng că împrejurările, adversitățile sorții i-au împiedicat „să se realizeze”, să valorifice o vocație sau ceea ce li părea lor a fi o asemenea înzestrare... Iar când vine vorba despre o înzestrare ratată, impecabil definită prin expresia franceză *manqué*, este greu de știut dacă ea a fost reală sau iluzorie.

Nu același lucru se poate spune și despre credința în Dumnezeu. Mărturisirea ei poate fi atât de puternică și de firească încât să-I trezească admirație chiar lui Hristos: „Auzind, Iisus s-a minunat și a zis celor ce veneau după El: Adevărat grăiesc vouă: La nimeni din Israel n-am găsit atâta credință” (Mt. 8, 10).

De ce a fost Hristos atât de plăcut surprins de credința sutașului care Îi spusese că nu crede că e nevoie ca Mântuitorul să vină până la el acasă ca să-i vindece sluga bolnavă, convins că intervenția Sa prin cuvânt, făcută de la distanță, este suficientă?... Pentru că iudeii îi cereau întruna „semne și minuni”, aspect care Îl revoltă pe Iisus, întrucât le săvârșise din belșug. De aici și apelativul „puțin credincioșilor” cu care li se adresează iudeilor. Merită amintit că, până în ziua de azi inclusiv, toți doritorii de minuni sunt socotiți a priori „puțin credincioși”.

Revenind la atitudinea sutașului, care nici nu era iudeu, ci roman, se știe că credința apărea în sufletele israeliților pe măsura măreției minunilor înfăptuite de Fiul Omului. Credința aceasta apărea și se propaga direct proporțional, așa cum ne-o arată Evanghelia, cu măreția minunilor înfăptuite de Hristos. În acest sens, să ne reamintim că Hristos săvârșește trei învieri: prima este a fiului văduvei din Nain (Luca 7, 11-17), readus la viață în momentul în care cortegiul funebru pleca spre cimitir; de a doua readucere la viață se bucură fiica lui Iair (Luca 10, 16-21); a treia resurrecție, aceea a lui Lazăr, fiind cea mai spectaculoasă. Lazăr murise de patru zile, intrase în stare de descompunere într-atât încât una din surorile sale, jenată, îi spune Mântuitorului că trupul deja a început să miroasă... Această înviere va aduce un val de credință, de mărturisire a lui Hristos, unul care începe să-i neliniștească puternic pe conducătorii politico-religioși ai Ierusalimului.

Nu e greu de constatat că aceste atitudini direct proporționale cu spectacularul minunilor înfăptuite de Hristos sunt departe de orice „vocație a credinței”. Sutașul nu avea o asemenea „vocație”, ci avea pur și simplu credință, adică darul ontologic care îl făcea să mărturisească o realitate aflată dincolo de lumea văzută. Certitudinea credinței noastre în Dumnezeu se bazează pe revelația lui Iisus. El Însuși este credincios, adică fidel revelației Tatălui.

Un mare teolog român, regretatul preot și profesor Ion Bria, considera credința „un proces dificil, complex”, adăugând că, pe drumul spre Emaus, „Iisus constată cu compasiune că inima celor doi ucenici are nevoie de mult timp să creadă ceea ce profeții au vestit”.

Referindu-ne la credința în Dumnezeu, se impune să nu uităm că suntem creați „după chipul și asemănarea Lui”, ceea ce înseamnă infinit mai mult decât o vocație, o chemare, o însușire sau un talent... Există în lumea occidentală de astăzi o aplecare spre definiții atrăgătoare stilistic de genul „Primăvara de la Praga”, „Revoluție de Catifea” – așadar un oximoron... Pentru realitățile noastre pământestești, atari figuri de stil pot să sune bine, să cucerească prin expresivitatea lor care nu acoperă, de cele mai multe ori, realitatea...

Nouă credința ni se pare mai degrabă o taină, în sens de mister insondabil, a legăturii organice dintre Dumnezeu și om, realitate pe care o reflectă din plin Psaltirea, dar faptul acesta ar echivala cu deschiderea unei alte discuții.

Sacrificiu și confort în creștinism

Pr. Marius Matei

precium lucruri pe care înainte nici nu le observam. Crezul devine pentru noi o lentilă spre veșnicie. Locul în care învățăm cel mai mult despre Dumnezeu este Biserica. Aici vedem lucrurile așa cum sunt. Ne curățăm ochii, ca să putem vedea. Scopul nu este să vedem peisaje noi, ci să dobândim ochi noi. Să coborâm din tribună în teren, să ne implicăm, să nu rămânem pe margine. Să vrem să Îl studiem pe Dumnezeu¹, să nu ne studiem doar pe noi înșine. Iar Dumnezeu va triumfa peste dispariția lumii.

Unii sunt în Biserică, dar încă nu știu sigur de ce se află acolo. Hristos nu a zis *Undeva este Calea*, ci a zis *Eu sunt Calea*. Am găsit-o, nu mai este nevoie să o căutăm pe alte continente. *Există mântuire*, acesta este firul narativ al Evangheliei. Nu știm de ce nu cred atei. Dar noi știm de ce credem? Hristos bate chiar acum la ușă, dar unii se prefac că nu bate nimeni².

Dumnezeu tratează traume, alină neliniști, șterge imaginile ororii. Sufletul nostru tulburat își găsește pacea doar atunci când se înalță spre Dumnezeu. La maturitate, nu se mai pune problema de a afla despre Dumnezeu, ci de a trăi cu El³. Acum un secol, Biserica denunța păcatul. Acum, tema preferată este iubirea. Păcatul nu trebuie justificat, păcatul trebuie părăsit. Nefericirea este cauzată de multele păcate care ne stăpânesc. Părintele Iacob Bărsan a fost de curând în parohia noastră și ne-a reamintit să luptăm cu păcatul zi de zi. Ne-a dat exemplul Dane-marcei, unde credința este înlocuită cu *succesul social*.

Toți caută adevărul. Nimeni nu caută ceva neadevărat. Pentru greci și pentru romani nu erau greu de acceptat că Dumnezeu S-a făcut om, ci era greu de înțeles de ce S-a făcut evreu⁴. Ca să ne întâlnim cu Dumnezeu trebuie să ne schimbăm. Așa cum suntem acum, nu ne putem întâlni cu El. Unii ar vrea să ajungă în Rai, dar să nu Îl întâlnească acolo. Imposibil, fericirea Raiului constă tocmai în cunoașterea Lui. Hristos este singurul care poate aduce mângâiere celor nenorociți. Dacă vrei să cobori la izvor, nimeni nu te împiedică, zice sfântul cu gură de aur. Harul nu se termină, nu se cheltuiește, este un izvor care curge neconținut.

Fiecare găsește ceea ce caută. Să căutăm oameni minunați, nu obiecte. Să căutăm ceea ce este veșnic, renunțând la iluzia că viața aceasta ar fi interminabilă. Să ne raportăm la civilizația Cerului⁵. Există o întrebare esențială: *Încotro ne îndreptăm?* Nu trebuie să îi schimbăm pe ceilalți, ci să îi răbdăm. Nu există căutare mai plină de sens decât căutarea lui Dumnezeu.

Majoritatea eforturilor umane au fost preluate de către tehnologie și se presupune că este un lucru pozitiv. Omul nu mai este epuizat fizic, dar nici nu se mai sacrifică. Creșterea copiilor a rămas unul dintre puținele culoaie în care adultul încă depune efort. În acest domeniu, tehnologia nu a găsit ceva, cel puțin nu pe scară largă. Nemaifiind obișnuit cu ritmul de sacrificiu, adultul amână sau renunță extrem de repede. Cred că este cauza principală a divorțurilor. Adulții fac copii la vârsta la care ar fi putut fi buni, dar unii dintre ei nu sunt dispuși să își sacrifice pasiunile egoiste nici măcar pentru copii. Este un examen picat la ora de iubire. Preferă o oră la *gym* uneia cu odraslele. Greutatea aceasta aduce multe contradicții verbale între soți. Neobișnuiți cu greul, pleacă.

În paradis nu se intră fără sacrificiu și smerenie, fără vindecarea de mândrie și de egoism. Familia este locul potrivit pentru exersarea virtuții. Unde lipsește credința, virtutea nu este ceva dezirabil. Muncim cam 64000 de ore într-o viață, dar la final nu agonisim nimic fără Hristos. Lumea este tot mai îngrozită, deși bucuria a venit în lume. Lumea este tot mai îngrozită, deși împărăția fricii a fost zdrobită. Trebuie să ne opunem acestei invazii a răului.

¹ Alister McGrath, *Mere Discipleship*, Baker Books, Grand Rapids, 2018, p. 123.

² Andrew Damick, *Să facem cunoștință cu Dumnezeu*, Doxologia, Iași, 2016, p. 29.

³ Anthony Bloom, *Beginning to Pray*, Paulist Press, London, 1970, p. 25.

⁴ Boris Cyrulnik, *Psihoterapia lui Dumnezeu*, Ed. Litera, București, 2018, p. 80.

⁵ Andrew Damick, *Să facem cunoștință cu Dumnezeu*, p. 40.

⁶ Visarion Alexa, *7 cuvinte ale iubirii*, Doxologia, Iași, 2019, p. 29.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNUL

Vicepreședinte onorific

PS Episcop-Vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFFUZAREA:

Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan,
Darius Echim, Pr. Călin Ficior, Arhid. Claudiu Ioan Grama,
Cezar Login, Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu,
Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Părvu,
Protos. Simeon (Pintea), Nicolae Turcan.

Marturii din timpul pandemiei ale membrilor ASCOR Cluj

„Cea mai plăcută osteneală pe care poate s-o facă omul
este această deschidere a inimii spre celălalt!”

Părintele Ciprian Negreanu

C. V., studentă în Cluj-Napoca:

Am aflat de epidemia – și apoi pandemia – de Coronavirus prin mass-media și am primit toate veștile cu o rețineră. Îmi continuam rutina – mers la facultate, întors la cămin, mers la slujbe, activități cu prietenii – și mă îngrijoram cu un colț de inimă pentru oamenii din China, apoi din Italia, pentru o prietenă care în aceea perioadă era pusă în situația de a pleca într-o zonă de risc, pentru un nou-născut operat de 4 ori.

Am aflat la început de martie că Universitatea noastră își sistează temporar activitatea didactică, pentru ca noi să nu fim vectori pentru pacienții din spitale. Dintr-o dată, cursul vieții, așa cum mi-l imaginam eu, s-a modificat. O prietenă mă rugase să co-ordonez o activitate pentru care eram timorată din lipsă de timp și, brusc, acum aveam mai mult timp să mă ocup de aceasta. Ziua mamei mele era peste câteva zile și, în acest fel, am plecat acasă ca să fiu alături de ea. Eram bucuroasă în mijlocul a tot acest haos ce avea să vină – eu am simțit-o ca pe o binecuvântare.

Binecuvântare pentru că puteam să mă odihnesc, să stau alături de ai mei în liniște, să îi ascult fără să mă grăbesc spre alte sarcini pe care mai mereu le aveam în plan secund. Am primit timp pentru odihnă și timp pentru rugăciune. Am primit timp de reculegere, timp pentru a-mi face ordine în minte, răgaz ca să mă resetez și să mă dumișoresc – încotro mă îndrept, care este rostul meu ca om, cum mă raportez la ceilalți și la Dumnezeu. Să nu credeți că am fost încântată să dezvălui unele lucruri. Mi-am dat seama că e ușor să iubesc pe cel de la distanță – „iubesc” este totuși un cuvânt prea mare și greu de atins –, mai bine zis să îngădui. Mai greu a fost să accept ce vine din mine, de lângă mine, de la familie. Acolo e încercarea.

Chiar în perioada de dinainte de a pleca de la cămin spre casă eram aproape de a distruge legătura cu un om drag. Mă rugasem: „Doamne, nu mă lăsa să stric ce e bine”. Într-adevăr, nu m-a lăsat și îi sunt recunoscătoare pentru asta; chiar dacă acum este distanța fizică ce ne separă, măcar sufletele ne sunt aproape. M-am gândit la ce ne-a spus duhovnicul nostru, că Dumnezeu are un mod de a lucra cu fiecare în parte, printr-o întâmplare la scală mai largă. Am văzut-o concret la mine.

Această perioadă mi-o petrec destul de mult cu ochii în ecrane din cauza cursurilor și a „stagiilor” online, dar mă bucur că totuși, prin tehnologie, luăm legătura și așa. Slavă Domnului! Încerc să rămân cu tot ce e mai bun din ce se întâmplă. Îmi exersez răbdarea și nădejdea. Stau cu părinții și sora mea, împreună ascultăm conferințe duhovnicești și nu numai, ne dozăm timpul petrecut în fața televizorului și ținem legătura prin video whatsapp cu rudele, prietenii.

Am conștientizat și în trecut, iar în această perioadă mi s-a întărit convingerea, care este și conform învățaturii creștine, că avem nevoie unii de alții. Atât de multă nevoie! Și că singuri nu reușim.

Îmi lipsesc cel mai mult oamenii de la Cluj, slujbele și activitățile de la ASCOR, facultatea și oamenii de acolo. Totuși, am primit timp de stat alături de familie, timp de rugăciune mai tihnită și spor duhovnicesc, timp de scris la licență.

Deși, inițial, mă tulburasem pentru că presimțeam că se vor închide bisericile, iar Sfânta Liturghie va fi ținută doar cu ușile închise, mi-am dat seama că este firesc să ținem cont de ce se întâmplă lângă noi și să nu Îl ispitim pe Dumnezeu cu o atitudine de „halat de protecție invizibil al creștinului”. Mi-a dat liniște faptul că Biserica ne-a pus sub

ascultare și ne-a atras atenția că nu e bine să fim rebeli și revoltați. Îmi este dor de slujbe, de rugăciunea în comunitate; știu că pe Dumnezeu nu mi-L ia nimeni din cămara inimii mele și că Îl voi primi din nou, când și dacă voi fi vrednică de ceea ce până acum luam drept garantat.

Îmi este dor de multe, dar cred că prin ce trecem acum, faptul că stăm acasă, nu se compară față de ce s-a întâmplat cu bunicii noștri care au trecut prin războaie, cu martirii care au îndurat experiența închisorilor comuniste, cu bolnavii de cancer care suferă în fiecare zi, cu personalul medical din prima linie, cu oamenii care nu au casă, iar lista poate continua.

Să ne ajute Dumnezeu să ne smerim în perioada asta!

„Luminează-ți inima cu credința, întărește-o cu nădejdea, încălzește-o cu dragostea, cădește-o cu rugăciunea, curăță-o cu lacrimile, hrănește-o cu Sângele Domnului și o înalță spre cer precum o candelă aprinsă” (Sfântul Nicolae Velimirovici).

La începutul acestei perioade, aflată în fața unor săptămâni fără facultate, calculam timpul în săptămâni: prima săptămână de „vacanță”, prima săptămână de post, Canonul cel Mare, pe când încă ne puteam bucura de privilegiul de a merge la bisericuță și de a-l asculta și vedea *live* pe PS Benedict în mijlocul nostru – ce bucurie! Următoarele două săptămâni le-am petrecut acasă, cu familia mea – o altă bucurie; să pot să stau liniștită cu ei, fără stresul unei iminente sesiuni sau grabă că va trebui să mă întorc la Cluj.

Cu toate acestea, trăiam un zbucium sufletească generat de veștile ce se schimbau de la o zi la alta – numărul de cazuri creștea, restricțiile se înăspreau, „incertitudinea” devenea cuvântul de bază, iar facultatea anunța stagii și cursuri online, fără a ști când vom reveni la „normal”. Însă adevărata frică m-a cuprins odată cu gândul că trebuie (voit, însă chiar și așa) să vin la Cluj să fac gărzi în linia întâi cum se spune mai nou.

De aici și nevoia mea de a-mi căuta liniștea, de a cugeta, de a-mi ordona viața și gândurile, dorindu-mi să mă simt mai aproape de Dumnezeu pentru a putea înțelege și cu sufletul cuvintele din acatistul de mulțumire: „Împrejur – vreme rea și întuneric, groază și urlet de vijelie; iar în sufletul lui e pace și lumină: acolo e Hristos! Și inima cântă: Aliluia!”. Mi-am stabilit prioritățile și astfel am devenit mai conștientă de faptul că Dumnezeu e pe primul loc și că Hristos este modelul nostru. Așa că am început să înșir mijloacele prin care aș putea să respect asta mai mult. Cititul din Sfânta Scriptură, slujbele (chiar și numai online), rugăciunea, postul, cărțile duhovnicești, conferințe, predici, cateheze – toate acestea au început să mă ajute mai mult ca niciodată în răgazul duhovnicesc atât de necesar sufletului meu.

Părintele Ciprian ne îndemna și ne dădea exemple de cum ar trebui să gândim: „Cu fiecare secundă mă apropiu de moarte.” Și astfel să te întrebi: „Care este rolul meu? Ce trebuie să fac eu? Pentru ce am venit în lume?” – iar răspunsul să îl cauți fiind sincer cu tine și citind Evanghelia. PS Benedict ne amintea și el că: „Mântuirea e de dimineată până seara”.

Tot acest drum m-a ajutat să mă regăsesc sufletește. Nu îmi mai e frică. Încerc să învăț să trăiesc în prezent și să mă las cu totul în seama lui Dumnezeu. Urcușul duhovnicesc continuă, iar eu mă rog să ne întărească Dumnezeu și să trecem prin această încercare cu sufletul mai aproape de El.

Oare ni se cere mai mult decât am primit?

De ceva timp încerc să redobândesc un echilibru. Nu că înainte acesta ar fi existat în viața mea. Probabil însă toți simțim cum acum o negură a dezordinii s-a așezat încet, dar sigur peste toți și peste toate. Brusc facultatea a „dispărut”, asemenea și activitățile extra. Nu mai avem agitația din autobuze, nu mai avem acea „grabă”, dar nu îl mai avem nici pe aproapele aproape.

Am început să călătoresc cu Imposibilul, să mă împrietenesc cu Incertitudinea și să rezonoz cu Frica. Fiecare zi aducea ceva nou, lucruri cu care trebuia să te obișnuiești. A trecut. Am înțeles, am acceptat, am făcut compromisuri. Îmi era greu să văd cum oamenii se distanțează treptat unii de alții, cum trecând pe stradă oamenii se feresc de tine. Îmi era greu să simt toată această tensiune. Nedreptăți, greșeli, lipsuri. Dar „Cel ce a sădit urechea, oare nu aude? Cel ce a zidit ochiul, oare nu vede?” (Psalmul 93: 9). Doruri, multe doruri, prea multe doruri...

Oare de câtă răbdare ar mai fi fost nevoie pentru ca noi să ne îndreptăm? De câtă îngăduință? Hristos a suferit Cruce, piroane, sulită, Moarte și Îngropare pentru noi. Noi ce am dat în schimb? Mulți și-au dat suflarea pentru Adevăr. Noi ce am dat? Creștea inima în noi când ne împărțeam cu Scumpul Trup și Sânge al Mântuitorului? Ardea în noi dorul de-a o vedea pe Maica Domnului în „Lumina Lină” a serii?

Poate mulți vor spune „DA”. Însă eu trebuie să mărturisesc că nu mă regăsesc în această „fericită” categorie. Nu mai aveam tihna și răbdarea necesară în rugăciune. De multe ori spuneam doar cu buzele „facă-se voia Ta”, dar mintea mea cugeta la cu totul altceva.

Am fost noi prieteni prea buni? Am lăcrimat pentru durerea aproapelui? Îl avem în față pe „Prietenul desăvârșit”, i-am urmat vreodată exemplul?

Ca student, încep să înțeleg că, poate, în spatele acestor dureri imense, mi s-a acordat cea mai minunată șansă. Am primit șansa de a-mi redresa comportamentul, de-a restabili legăturile cu ceilalți, dar mai presus de toate am primit timp de „împăcare” cu Hristos pe Care, în graba vieții mele, în multitudinea sarcinilor ce trebuiau rezolvate și în lenea mea, L-am neglijat total.

Acum am înțeles de ce inima plânge în mine, dar, mai mult, am înțeles că există acolo un loc, pe care îl va putea umple doar Cineva. Am primit timp de pregătire, de înțelegere a propriei persoane. E un timp al încercării, un timp al întăririi pentru vremurile ce vor urma. E un timp al dreptății: „Cămara Ta, Mântuitorule, o văd împodobită și îmbrăcăminte nu am ca să intru într-înșea”. Mărturisesc că nu eram pregătiți, și Hristos S-a îndurat. Nu a mai lăsat ipocrizia și fățărnicia să se aștearnă peste firea umană și în acest an. Câtă înțelepciune în spatele a tot!

Dacă am fost izbăviți de cel mai mare rău prin Sfânta Cruce, de ce să ne mai temem acum?

Viața de student în carantină nu e neapărat grea. Depinde de cum ți-o organizezi. Ai timp de a face totul și nimic. Ai timp de a progresa sau de a regresa. Ai timp de cărți sau timp de filme. Ai timp de tine sau timp de celălalt. Poți avea timp de orice sau poți avea timp de Hristos. Poate să îți fie ușor sau poate să îți fie greu.

Dar oare ni se cere mai mult decât am primit de la Hristos?

„Să-L iubim pe Hristos numai pentru El. Niciodată pentru noi. Să ne așeze unde voiește. Să ne dea orice voiește. Să nu-L iubim pentru darurile Lui.” (Sfântul Porfirie Kavsokalivitul)

G. O., student în Cluj-Napoca:

Ce înseamnă perioada aceasta pentru mine? Ei bine, înseamnă prima mea zi de naștere departe de prietenii mei, prima oară când mi-e frică să ies în lume cu gândul că aduc vreun virus acasă, înseamnă primul an de facultate în care cursurile se fac online, înseamnă perioada în care emoțiile mele se intensifică cu fiecare zi care trece, dar în același timp înseamnă momentul când am văzut altfel credința, momentul în care am început să nu mă mai tem, pentru că am înțeles că Dumnezeu are grijă de noi, doar că vrea ca și noi să avem grijă de noi.

Intensificând postul și rugăciunea simțim iubirea lui Dumnezeu, dar dorința Lui cea mai mare este aceea de a redescoperi toate lucrurile minunate create de El: să realizăm ce familie minunată avem, ce copii energici și bucuroși avem, ce bunici înțelepți. Trebuie să redescoperim bucuria din lucrurile mici: să ne bucurăm de cântecul păsărilor, să admirăm copacii înfloriți, să ne bucurăm de fiecare apus și răsărit. Dumnezeu nu ne-a pedepsit, ci ne-a arătat pe lângă câte lucruri minunate am trecut în goana noastră nebună prin viață.

Acum, după atâtea săptămâni de stat în casă, am redescoperit ce frumos cântă păsările, ce minunați sunt părinții mei, cât de mult îmi place să îmi îmbrățișez prietenii. După toată această perioadă nu pot decât să Îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat ocazia să cunosc oameni minunați cu un suflet incredibil de frumos și mă bucur că îmi este dor de ei pentru că așa îmi promit că o să îi revăd!

Îmi este dor... Îmi este dor să mă plimb prin Cluj, îmi este dor de străzile aglomerate, de oamenii care cântau ad-hoc prin Piața Unirii, de energia orașului. Îmi e dor să ajung seara acasă și să mă bucur de ziua plină pe care am avut-o; îmi e dor să îmi salut vecinii, chiar și pe vecinul de la 4 care dădea televizorul atât de tare încât auzeam și eu știrile. De toate îmi este dor! Îmi este nespuse de dor de zilele de duminică în care mergeam la slujbă, dar atunci nu știam să mă bucur. Atunci nu știam ce înseamnă bucuria de a participa la Sfânta Liturghie! Atunci eram nepăsătoare, superficială, nu îmi dădeam seama cât de mult înseamnă oamenii și Biserica pentru mine. Acum sunt mai recunoscătoare ca oricând pentru toate momentele când am fost la biserică alături de oamenii minunați din viața mea. Poate că nu e prea târziu să reflectăm puțin și să ne dăm seama că nu suntem chiar așa de curajoși și tari în credință cum credeam, dar asta nu înseamnă că nu ne putem smeri.

Haideți să ne bucurăm din nou de lucrurile mărunte, dar pline de viață; haideți să ne bucurăm iarăși de oamenii minunați pe care îi avem alături; haideți să IUBIM cu adevărat Biserica și pe Hristos; haideți să trăim cu adevărat!

Acestea sunt gândurile unui student trecut prin toate sentimentele de teamă, dar care crede, mai mult ca oricând, în puterea lui Dumnezeu!

Au ajuns sfinți cei care s-au raportat duhovnicește și și-au asumat suferința. Părintele Iustin Miron și Părintele Pantelimon Șuşnea

„Rostul vieții pământești acesta este: să dobândim și să ne introducem în Împărăția Cerurilor”

Re câțiva ani, Părinții Iustin Miron și Pantelimon Șuşnea sunt invitați ai mai multor evenimente organizate de ASCOR Cluj-Napoca. Sunt de fiecare dată așteptați, mai ales pentru sfaturile duhovnicești pe care le oferă tinerilor. Cei doi monahi, care astăzi își împlinesc rânduiala la Mănăstirea Oașa și la Schitul Găbud, sunt prieteni ai comunității formate în jurul Bisericii Studenților din Campusul Universitar

„B. P. Hasdeu. Astfel, există o înfrățire duhovnicească puternică între tinerii clujeni și lumea monahală reprezentată de Părintele Iustin Miron și Părintele Pantelimon Șuşnea. O temă recurentă pe care invitații de la Mănăstirea Oașa o abordează în timpul întâlnirilor cu tinerii este cea referitoare la sensul duhovnicesc al suferinței și la modul în care ar trebui să ne asumăm timpurile mai grele, dar și Crucea pe care o avem de dus, exemple în acest sens fiindu-ne martirii neamului nostru care au trecut prin închisorile comuniste.

Legat de sfinții închisorilor noastre, vreau să vă spun ce am observat personal. Am observat aplicarea unui cuvânt pe care l-a spus odată la noi, la mănăstire, domnul Adrian Lemeni. El spunea că lupta este doar duhovnicească și că, dacă nu e duhovnicească, nu e luptă. Tot el zicea că nu putem numi lupte toate felurile de lupte neduhovnicești sau fără finalitate duhovnicească și că nici nu le putem încadra în categoria de luptă adevărată. Observăm că acest lucru se verifică la cei care și-au asumat lupta și lucrarea duhovnicească în închisorile comuniste. Ei au biruit. Cine nu și-a asumat lupta a picat; a fost învins și nu a înțeles. Cel care se raportează duhovnicește la o realitate înțelege ce se petrece cu el. Celălalt nu înțelege. Nu înțelege până la capăt, nu înțelege complet, nu înțelege corect. Abia în lumina Harului vezi realitatea, o vezi cu începutul, mijlocul și sfârșitul ei. Dar fără această lumină nu poți. Fără Har nu ai nici măsură, nici viață duhovnicească; nu ai nici control în toate demersurile pe care le faci în viața ta.

Dacă lipsește viața duhovnicească îți lipsește măsura și controlul. De multe ori exagerezi, de multe ori cazi pentru că slăbește viața duhovnicească în parcursul tău. Prin urmare, acolo, în închisorile comuniste, s-a valorificat contextul acela și unii chiar au ajuns sfinți în condiții foarte, foarte dure. Au ajuns sfinți dacă s-au raportat duhovnicește, iar dacă nu s-au raportat duhovnicește, prin credință, la ce s-a întâmplat acolo, au pierdut lupta. Mai bine zis, nici nu au intrat în luptă. Abia viața duhovnicească te introduce cu adevărat în luptă și ea este lupta. Tot în contextul închisorilor comuniste, vedem ce înseamnă asumarea unui context, a unei situații de viață. Nu depindea de ei să schimbe lumea din închisori. Nu puteau ei să îi schimbe pe gardieni, sistemul penitenciar și tot ce era acolo. Nu depindea de ei. Dar ei și-au asumat ce a fost. Bineînțeles că tot prin raportarea duhovnicească au putut să își asume. Uite unde i-a dus asumarea acelei situații. Cât de sus! Cât de sus i-a ridicat acea asumare față de situațiile de acolo și în plan duhovnicesc, și în plan existențial.

Acum, noi avem tendința să schimbăm vremurile, să schimbăm contextele, structurile, ca să nu mai fie așa cum sunt. Vedem ca o cale pentru binele nostru schimbarea exteriorului, schimbarea politicii, schimbarea conducerii, schimbarea a toate, fără de care credem că nu avem șanse. Nu e adevărat și nu a fost niciodată. Domnul Hristos așa a făcut? Când a venit, s-a legat El de sistemul politic roman și de cum guvernau ei acolo? Nu. Nu a avut treabă cu așa ceva, ci doar cu acele lucruri care nu erau bune, pentru că nu erau după Dumnezeu. Ce-a făcut Domnul Hristos? A propovăduit Împărăția Cerurilor în condițiile acelea. Oricare ar fi fost acele condiții, a propovăduit și a adus Împărăția Cerurilor, trăgându-i în ea pe cât mai mulți în condițiile de atunci. Nu L-a preocupat pe Domnul Hristos schimbarea condițiilor. Nici vorbă! Ci asumarea lor și schimbarea raportării față de ele.

În prezent, noi intrăm mereu în această plasă a exteriorității: „Ce să mai faci? Ne iau țara. Ne iau tot. Pierdem tot!”. Nu aceasta e calea. Nu depinde de noi aceasta, nu ține de noi. Dar ce putem să facem? Să ne raportăm duhovnicește și să ne asumăm. Vremurile acestea, așa cum sunt ele, trebuiesc

asumate. Prin asumare, le valorificăm și în plan exterior, și în plan lăuntric. Prin urmare, nu trebuie să schimbăm condițiile sau să le stabilim, pentru că nu ține de noi, ci pur și simplu să ni le asumăm.

Așa au făcut și cei care au învins în închisori. Ei și-au asumat situația de acolo. Bineînțeles, prin raportare duhovnicească. Așadar, și noi trebuie să ne asumăm condițiile de viață în care trăim. Atunci prigoana era grosieră, dură, pe față. Acuma este foarte subtilă și foarte rafinată. E foarte fină închisoarea în care trăim acum. Foarte fină. Lupta noastră e mult mai grea de dus decât a lor. E mult mai grea, pentru că nu ne dăm seama. Suntem luați, învăluiți, prelucrați fără a avea habar de acest lucru. Acolo îl vedeau pe gardian că vine și că îi pocnea sau nu știu ce le făceau. Acuma, frate, îi vezi cum vin? Nici nu îți dai seama cum și s-a furat căciula. Nici nu îți dai seama cum ai pierdut.

Și încă o chestiune. Am avut și noi întâlniri la Oașa cu foști deținuți politici. Toți ne-au mărturisit că nu au reușit în condiții de libertate, în plan duhovnicesc, cât au reușit în condiții de restriște, de prigoană și de chin. După ce s-au eliberat, au coborât duhovnicește. Nu au reușit în condiții de libertate cât au reușit acolo. Aceasta au spus-o ei, toți invitații mi-au spus același lucru. Ați văzut cum i-a ajutat faptul că s-au raportat duhovnicește? Poate voi ziceți că da, unii având această poziționare duhovnicească au reușit, dar alții au murit acolo chiar dacă s-au raportat duhovnicește. Poate vă întrebați ce au rezolvat până la urmă dacă și-au pierdut viața aceasta de aici. Rostul acestei vieți tocmai acesta este: să dobândim și să ne introducem în Împărăția Cerurilor. Acesta e rostul vieții pământești. Viața de pe pământ nu e decât o anticameră a Cerului, iar ei au reușit să atingă rostul și scopul acestei vieți în acele condiții.

Un alt aspect care îmi vine în minte acum legat de cei care au suferit în închisorile comuniste este că au rămas doar la viața duhovnicească. Adică numai la Biserica. După ce s-au eliberat, unii nu s-au mai băgat în zona activă. Nu au început să facă asociații și să ducă o altă luptă, pentru că au găsit mai mult decât atât. Nu s-au mai întors aici. Nu au avut intenția să îi demaște pe oamenii politici. Nu. Nu s-au mai coborât la acel nivel lumesc. Au rămas doar la viața duhovnicească. Odată ce L-au descoperit pe Dumnezeu în inimile lor și și-au dat seama ce înseamnă Cerul din ei și Slava Cerească dinlăuntru lor nu au mai venit să facă activism și misiune; sau prea puțin s-au mai implicat. Ar fi putut, credeți-mă că ar fi putut, dar au rămas ancorați în cele duhovnicești. Un alt lucru care m-a mișcat pe mine a fost ce a rămas după tot ce au făcut ei înainte, în timpul și după închisoare. A rămas Biserica. Pentru ei, Biserica a rămas ca realitate și atât. Biserica și doar Biserica. Și-au dat seama că aceasta merită, că aceasta este totul, tot ce poate fi. Acesta este rolul nostru până la urmă: să devenim Biserică, să ajungem în Biserică și să rămânem Biserica a Celui Preaînalt.

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com